Breziči

Broj 5 • Godina V. 2008./2009.

List OŠ Ivana Gorana Kovačića • Gornje Bazje

DAR ČITATELJIMA
CD s fotkama svih razreda + igra Puzzle

- Nasilje me u mladima
- Cyberbulling
- Marin DræiÊ, svjetski pisac
- Vijesti i sport

http://skole.t-com.hr/os-gornje-bazje-001/skola/

8.a - generacija za pamćenje

DAJANA ABALIĆ
Dajana naša komandosica je prava,
iskrenost i pravednost to ju obilježava.
Kada se taj naš smajlić smije,
nitko joj u školi ravan nije.

DARIO BARIŠIĆ
Baro naš predsjednik je pravi
koji matematiku voli
i razlomcima se hvali po školi.
On je pravi frend i prati modni trend.

DARIO DEAK
Deak je prava nogometna faca,
od smijeha se on po školi baca.
Ništa mu se ne čini nemoguće,
ali on ipak najviše voli biti kod kuće.

DENIS MALČIĆ
Denis ne voli kada
mu netko traktore dira,
to ga strašno nervira.
U dvorištu svom Denis je gazda
i on će biti bećar vazda.

LUKA MANDIĆ
On svakom dobro želi
i svoje veselje s drugima dijeli.
Kod njega uvijek sve štima,
no dvojka mu se ipak malo klima.

ANTONIO MATOŠEVIĆ
Antonio voli svaki auto,
karting i cure životni su mu moto.
Ocjene ga previše ne muče,
ali ipak na kraju četvorku izvuče.

TEA GRADINJAN
Tea školu baš ne obožava,
ali kad se pojavi, cura je prava.
Od ispita svakog glava je boli,
ali zato ona plesati voli.

MARKO KARADIJA
Pile naše jednu curu voli
i zbog toga mu se stvaraju
problemi u školi.
Marko hoće da se škola sruši,
ali on je ipak dobar u duši.

DAVOR KIHAR
Kompjuterske probleme zna riješiti
i svoga prijatelja uvijek će tješiti.
Davor u glavi ima puno znanja,
no ima i on svojih loših dana.

NIKOLA KNEŽEVIĆ
Nidžo naš autoritete ruši,
to mu je velika sreća u duši.
Visok on je dečko, na metalce se fura
i uvijek mu je cool frizura.

TOMISLAV KOVAČEVIĆ
Uvijek on u školu skockan dođe
svaki dan druga cura mislima prođe.
Učenje mu nije jača strana,
al' to mu nije neka mana.
Kada mora odgovarati neki predmet,
uvijek ga boli glava,
nije ni čudno kad je plava.

ANDREJA MIOKOVIĆ
Andreji svako učenje
predstavlja veliko mučenje.
Ona lijepe oči ima,
a u školi se druži sa svima.

LUCIJA PARIĆ
Luce naša frendica je prava,
od škole je nikad ne boli glava.
Ima jedan dečko koji je tješi
i koji joj sve probleme riješi.

MARKO PODRAVAC
Marko razredna je pop-faca,
gluposti razne stalno baca.
Uglavnom se stalno smije,
ali kad treba odgovarati,
nitko tužniji nije.

KAROLINA PRAJO
Naša Kina cura je fina.
Brbljati i smijati se ona voli,
kovrčavom kosom šeće po školi.

DENIS RAJNOVIĆ
Njemu baš ne ide sve od ruke,
ali na kraju sve riješi s pola muke.
Nastavnike zezati voli,
on je prava faca u školi.

KATARINA RIBIĆ
Kata opet došla je k nama,
u školi nikada nije sama.
Ima u planu razred proći
i njoj će dobri dani doći.

ADRIAN TKALČEC
Od raznih igrica prepuna mu je glava,
a ići u školu za njega je strava.
On se u nogometu stalno trudi,
Australija u njemu osjećaje budi.

ROKO UKIĆ
Roko naš živac je pravi
kada mu se fizika mota po glavi.
On o košarci ima puno znanja,
morske pse on na Cresu ganja.

VALENTINA VARGOVIĆ
Vargovićka dečkima se sviđa
i s jednim posebnim ona se viđa.
Ona je super cura
i dobro joj stoji frizura.

VALENTINA ZDJELAR
Ona gotovo nikada ne pogriješi
i svaki problem u trenu riješi.
Kod simpatične Bube sve štima,
ukusa za modu ona ima.

JOSIP ŽIVKOVIĆ
Joza frend je pravi,
ali njemu je Tekken u glavi.
On Tekkena od prve serije igra
i za sve ostalo nije ga briga.

RAZREDNICA NADA PELC
Naša razrednica najbolja je na svijetu.
Ona nas sve voli i zato
nam je svima dobro u školi.
Htjeli bismo zato zahvaliti njoj
što na roditeljskim sastancima
prešuti naših gluposti bezbroj.
Razrednice, hvala Vam!

SADRŽAJ

Generacija na odlasku - 8.a	2
Riječ urednika	3
Razgovor s prof. psihologije Jadrankom Puzak	4
Cyberbullying	6
Posjet Obiteljskom centru	7
Avantura zvana LiDraNo	9
Područna škola Turanovac	10
Natrag u svoje sretne misli	12
Svjetovi	13
Mala literarna stranica	14
Mala šarena stranica	15
Kalendar	16
Velika šarena stranica	18
Velika literarna stranica	19
Obilježili smo	20
Najučenica	22
Aboridgini - australski domoroci	23
Godina Marina Držića	24
Vjestice	26
Citius, altius, fortius	28
Generacija na odlasku - 8.b	31

IMPRESSUM

"BREZIĆI" - novine učenika i učitelja Osnovne škole
Ivana Gorana Kovačića Gornje Bazje
Godina: V. Broj 5

Uredništvo: Oliver Bešić (gl.urednik), Karolina Prajo (pomoćnica glavnog urednika), Andreja Galović, Igor Fućkar, Cila Tomašić, Katarina Krmpotić

Novinari: Lucija Parić, Dajana Abalić, Tea Gradinjan, Matej Brlić, Matej Baždar, Filip Kihar, Petar Štefović, Katarina Prajo, Josipa Parić, Danijela Bakić, Rea Boncek, Valentin Prajo, Marina Šenkišek, Antonio Dijak
Tehnička potpora:: Davor Kihar i Adrijan Tkalčec
Naslovnica: glumica na naslovnici - Antonela Komljenović, učenica 5.b razreda
Izdavač: OŠ I. G. Kovačića, Gornje Bazje 131, Tel. 033/786-150
Izrada: GRAFOPROJEKT Virovitica
Naklada: 300 primjeraka

Vršnjačko nasilje - fama ili realnost?

Pripremajući pete po redu Brezićе, ne jednom sam se upitao jesmo li u uredništvu najsretnije odabrali središnju temu broja - nasilje među mladima. Često sam pomislio da su ovo ipak školske novine i čemu bespotrebno optrećivati djecu teškim temama. Ipak, znajući da ove novine čita i mnogo roditelja, baka i djedova, a oni su pak ti koji su najodgovorniji za živote svojih najmilijih maloljetnika i njihov psihofizički razvoj, odlučili smo se pozabaviti temom kojom smo posljednjih mjeseci gotovo svakodnevno bombardirani od strane raznih medija. Postalo je najnormalnije da u novinama pročitamo naslove tipa "pretukli mladića i snimali ga mobitelom, nakon svađe dječak (12) napao drugog dječaka (10) i slomio mu nos, srednjoškolke se potukle zbog nesretne ljubavi", a svo nasilje svoj je vrhunac doživjelo prošlogodišnjim ubojstvom mladog Zagrepčanina Luke Ritza i to zbog nekoliko bijednih kuna koje su napadači pokušali ''užicati'' od nesretnog mladića. Možda je to bio trenutak kada je kap prelila čašu i kada smo svi zajedno počeli malo ozbiljnije razmišljati o fenomenu nasilja među mladima, ili se možda ipak varam? Jesmo li možda sve te ružne događaje već odavno pospremili u neku od svojih ladica podsvijesti opravdavajući se pred sobom samima da se takve stvari ipak događaju nekom drugom i negdje drugdje!?

Kako god, ime Luke Ritza u međuvremenu je postalo simbolom borbe protiv vršnjačkog nasilja i njegovi roditelji su u dogovoru s ministrom obrazovanja i športa Draganom Primorcem odlučili pokrenuti nagradu koja će nositi ime njihovog nesretno preminulog sina, a koja će svake godine, počevši od lipnja 2009., nagrađivati osnovne i srednje škole u Hrvatskoj te njihove učenike za promicanje tolerancije i škole bez nasilja. Učenici koji osvoje nagradu dobit će godišnju stipendiju u iznosu od tisuću kuna svaki mjesec. Akcija je hvale vrijedna, no je li ona i dovoljan motiv da spriječi daljnju eskalaciju nasilja među mladima? Možda je uzrok problema taj što se danas može susresti sve više bezvoljnih i apatičnih mladih (a i onih malo starijih) s umrtvljenim i otupjelim osjećajima kojima više nisu dovoljne neke svakodnevne sitnice koje izazvaju osjećaj radosti i zadovoljstva. Takvim osobama potrebna su ekstremna uzbuđenja. Zbog toga odlaze na stadione gdje gomile urlaju, slušaju glazbu čije izvođenje premašuje gornji prag slušnoga podražaja, gledaju se filmovi iznimno agresivnog sadržaja u kojima dominiraju nasilje, oružje, krv, jaki svjetlosni efekti, ljubavne scene u najbrutalnijem obliku i, što je najžalosnije, sve je to nedovoljno da bi se čovjek u konačnici osjećao ispunjenim i sretnim. Štoviše, takav način provođenja slobodnog vremena vodi u još veću brutalnost, agresiju i kriminal.

Zbog svega toga novinari našeg lista odlučili su porazgovarati s nekoliko stručnih osoba i posjetiti neke institucije koje su kompetentne kako bi nam dale odgovore na pitanja vezana uz gore navedenu tematiku. Nadamo se da ćemo vam uspjeti barem malo razjasniti neke pojave vezane uz pojam nasilja i da ćemo svi zajedno malo zastati i upitati se ''a što ja mogu učiniti da bih svoje bližnje i svijet koji me okružuje učinio barem malo sretnijim i sigurnijim mjestom?''.

Znanstveno je dokazano da je ono što najviše i trajno usrećuje - pomaganje drugima, rad za dobrobit pojedinca i zajednice. Sve ove aktivnosti od nas zahtijevaju trud, samoodricanje i osobnu žrtvu, a mi taaaako volimo ići linijom manjeg otpora ležeći pod kokosovom palmom s koktelom u ruci. No, pripazimo da nam koji kokosov orah ne padne na glavu, a tada bi već moglo biti kasno. Osobno vjerujem da je rješenje problema sadržano u jednoj riječi; a to je LJUBAV. Ona u nama potiče ono najbolje, a ne košta nas ništa. Što ju više dijelimo, imat ćemo je više u sebi. Dovoljno je da se nekomu nasmiješimo, pozdravimo ga ljubazno. Sjetimo se zagrliti osobu do sebe jer to je jedino blago koje možemo dati svojim srcem, a ne košta nas ni lipe. Uzmimo si vremena za razgovor s bližnjim, pomozite nekomu kome je u životu teže nego vama. Postoji stotinu načina kojima možemo usrećiti našu okolinu. Samo krenimo, nema se što čekati. Svima velika pusa do idućih Brezića.

Oliver Bešić

Razgovor s prof. psihologije Jadrankom Puzak

Osmijeh i otvoreno srce ne koštaju ništa

Nasilje je svako ono ponašanje kojim nekoj drugoj osobi nanosimo povrjedu ili neugodu ako to činimo namjerno i više puta

• Ljudi često ne razlikuju pojmove ''psiholog'' i ''psihijatar''. Koja je osnovna razlika?

- Istina je, često se miješaju ta dva vrlo različita pojma. Psihologija se studira na Filozofskom fakultetu, i ja sam psiholog po struci, dok su psihijatri liječnici koji su završili specijalizaciju te, kao i svi liječnici, liječe ljude lijekovima. Psiholozi utvrđuju osobine ljudi, njihove sposobnosti, emocije koje djeluju na naše ponašanje, veće ili manje uspjehe, veselja i zabrinutosti, a kada rade nešto što se zove psihoterapija, rade to bez lijekova. Psiholozi su orijentirani na ono što je zdravo, pozitivno u ljudima. Mi procjenjujemo kakve su nečije sposobnosti, kakvi su nečiji interesi i radimo s ljudima na promjeni ponašanja. Psiholog je potreban svugdje gdje postoje ljudi. Moramo biti tolerantne osobe koje se znaju nositi s problemima. Događa se da ljudi krenu studirati psihologiju misleći da će tako riješiti svoje vlastite brige i probleme. Ali, mi smo tu zbog drugih, a ne zbog sebe. Dakle, psiholozi moraju biti emocionalno stabilne osobe koje se znaju nositi s problemima. Za ovu je struku presudno postojanje želje za radom s ljudima s kojima je, recimo to tako, najteže raditi, i to naročito iz razloga što među njima ima i onih koji nisu baš uvijek sretni i zadovoljni. Voljeti svoj posao i ljude, biti spreman i otvoren, u tome je bit.

• Koje poslove obuhvaća vaše zanimanje?

- Psiholozi mogu raditi u bolnici na različitim mjestima. Može se raditi odvojeno s djecom, s neurološkim pacijentima, s pacijentima psihijatrije, s pacijentima koji se pripremaju za operaciju ili pak s oboljelima od teških kroničnih bolesti, npr. tumora. Ja ovdje u Virovitici radim na Odjelu za duševne bolesti, odnosno, na popularno tzv. psihijatriji. Nisam osobno na Odjelu, već radim u ambulanti u koju mi ne dolaze samo osobe koje leže na Odjelu, nego i građani koji nikada nisu ležali u bolnici i koji to i ne trebaju, ali su im potrebne obrade iz različitih razloga. Radim psihološka testiranja, standardizirane postupke pomoću kojih mjerimo pojedine osobine ljudi, neovisno radi li se o mjerenju intelektualnih sposobnosti ili emocionalnih stanja. Nekomu je to potrebno za neku procjenu, za ostvarenje prava ili da se vidi kakva pomoć komu treba u rješavanju problemtičnog ponašanja. Prema potrebi radim i na modifikaciji, tj. na promjeni ponašanja. Konkretno, kada netko zbog svog ponašanja ima problema sam sa sobom, ili njegova okolina s njim, govorimo o modifikaciji. Radim i s osobama koje iz određenih razloga imaju emocionalne probleme, kao i sa zdravim osobama kojima je u ovom trenutku nešto preteško. Svima nama dogodi se da nam je nekad nešto preteško. Možemo patiti zbog ljubavi, bojati se nečeg, može nas izjedati ljubomora, možemo imati tremu, a želimo negdje nastupati itd. Sve su to poteškoće koje nisu bolest, ali u takvim stanjima ne možemo biti ni sretni ni zadovoljni niti uspješni jer to smeta, stoga pristupamo promjeni ponašanja takvih osoba. Ono što će vas možda više zanimati jest da radim i s mladim osobama koje imaju poteškoća s učenjem. Većina ljudi olako za nekoga kaže da je lijen ili glup, a na kraju se uspostavi da uopće nije tako i da pojedinac iz različitih razloga ima problema u svladavanju gradiva. Pametni i mudri ljudi znaju da tada trebaju zatražiti pomoć i gdje je

mogu pronaći. Budala nikada neće tražiti pomoć jer misli da sve sama zna najbolje.

• Definirajte nam, molimo Vas, sam pojam nasilja, odnosno, kako ga možemo prepoznati?

- Često se javlja problem u psihologiji i psihijatriji kada pokušavamo definirati pojam nasilja jer je vrlo tanka nit između ponašanja koje se smatra normalnim i onoga što se više ne smatra normalnim. Najjednostavnije rečeno, nasilje je svako ponašanje kojim nekoj drugoj osobi nanosimo povrjedu ili neugodu ako to činimo namjerno i više puta. Važno je naglasak staviti na riječi namjerno i više puta jer se može dogoditi da netko nekoga povrijedi slučajno, npr. u igri, kada to ne možemo nazvati nasiljem. Nasilje možemo okvalificirati kao određeni poremećaj u ponašanju.

• Postoji li uistinu problem nasilja među mladima ili je sve malo prenapuhano kroz medije proteklih mjeseci?

- Među mladima u našem društvu nasilje je jako rasprostranjeno. Već dugi niz godina radim s mladima i mogu slobodno reći da je ono sada u odnosu na prošlost izraženo u puno većoj mjeri. Ne samo da je učestalost nasilja veća, nego su se promijenili i oblici i intenzitet nasilja. Oblici nasilja su se promijenili jer je to današnja tehnika jednostavno omogućila. Uz one klasične oblike nasilja, koje bih ugrubo podijelila na verbalno - uključuje psovanje, sve vrste ogovaranja, ružno govorenje o nekoj osobi zato što je možda pripadnik neke druge vjere ili nacionalnosti, izoliranje neke osobe iz društva i općenito, vrijeđanje ružnim riječima i fizičko nasilje - npr. udaranje, čupanje kose, izmicanje stolca na kojemu sjedimo, diranje po intimnim dijelovima tijela itd., pojavio se i pojam cyberbullyinga, koji podrazumijeva nasilje putem sms poruka ili davanja krivih i lažnih informacija o nekoj osobi na Internetu.

• Koji su uzroci nasilja, odnosno čime je ono uvjetovano?

- Uzroci nasilja jako su različiti. Traženje uzroka je zapravo prvi korak u radu s nasilnicima. Otkrivamo zašto se netko baš tako ponaša. Nasilje vrlo često predstavlja obranu. Netko tko je povrijeđen, tko je žrtva nasilja unutar svoje obitelji i ne može se obraniti od nekih članova unutar nje jer su jači od njega, dođe u školu i pokušava pronaći neku slabiju žrtvu na koju će to nasilje jednostavno prenijeti. To je jedan od mogućih uzroka nasilja. Za neke nasilnike to je uobičajeno ponašanje jer se kod kuće svi ponašaju tako jedni prema drugima. Kod nekoga je uzrok nasilja neka fizička bolest, no nećemo dublje ulaziti u tu tematiku jer je to laiku teško dijagnosticirati. Mnogi su uzroci nasilja, a dijagnozu i terapiju bih ipak prepustila stručnjacima. Još bi valjalo reći da nasilnika ne treba osuđivati, već ga je potrebno razumjeti.

• Prenosi li se nasilje unutar obitelji, kao model ponašanja, s jedne generacije na drugu?

- Dakako da se prenosi. Djeca uče svoje ponašanje modeliranjem. Iako nam odrasli upućuju mnoštvo verbalnih uputa i informacija kako se trebamo ponašati, ipak je glavni način na koji mi učimo onaj da promatramo model. Dijete promatra roditelje kako se ponašaju i pokušava imitirati takvo ponašanje. Gleda svoje roditelje kako zijevaju, kašlju, jedu, spavaju i automatski se nesvjesno počinje tako ponašati.

Modeliranjem preslikavamo ponašanje bližnjih, dakle i svojih vršnjaka. Preuzimamo psovke, glasove, smijeh pa tako i nasilno, agresivno ponašanje. Iz toga proizlazi da su nasilnici i sami često žrtve nasilja. Nemojmo ih osuđivati, njima je potrebna pomoć. Agresivno školsko dijete obično je žrtva nasilja unutar vlastite obitelji, a budući se nema snage suprotstaviti npr. nasilnom ocu, jer je jači od njega, ono to nasilje mora negdje prenijeti. Stoga nasilnik, koji je i sam uplašen, dolazi u školu i pokušava pronaći neku žrtvu slabiju od sebe koja mu se neće suprotstaviti. Tada na njoj pokušava iskaliti sav svoj bijes koji nosi od kuće. Nasilje se prenosi i zato nikada ne treba na nasilje odgovarati nasiljem jer tada i mi postajemo nasilnici i to tako može ići unedogled. Najveću pogrešku rade oni roditelji koji svojem djetetu kod kuće kažu: '' Ako te udari, vrati mu/njoj.'' To nije dobar savjet jer takav oblik nasilja izaziva novo nasilje. Tako se stvara novi lanac nasilja. Netko ga mora zaustaviti. Potrebno je negdje presjeći lanac nasilja. Bilo bi krasno kada bi onaj koji je prvi izložen nasilju rekao sebi samome: ''Stani, gotovo je! Takav oblik ponašanja je neprihvatljiv i vrijeđa i ozljeđuje druge, a u konačnici i mene samog.'' Kada bismo u tom trenutku pomogli nasilniku i podržali ga u njegovom nenasilju, to bi bilo divno.

• Što nasilnik želi postići svojim ponašanjem, tj. koju on poruku šalje svojoj okolini?

- Kao što smo već naveli, različiti su uzroci nasilja, a tako su i poruke koje nasilnik šalje vrlo različite. Ne možemo sve agresivne osobe trpati u isti koš. Isključimo li bolesti koje je potrebno liječiti prve, a koje se ipak pojavljuju u manjem broju kao uzrok i manifestacija nasilja, možemo reći da je najveći dio nasilnog ponašanja ipak naučeno ponašanje.

• Utječu li nasilni filmovi i kompjutorske igre sličnog sadržaja na dječju psihu, njihovo ponašanje, a samim time i na porast nasilja među mladima?

- To je svakako jedna komponenta koja utječe na nasilje. Ona ima veći utjecaj na dijete što roditelji manje razgovaraju s njim o nasilju. Kada bi roditelji nakon odgledanog filma koji obiluje nasiljem razgovarali sa svojom djecom o tomu kako su ga djeca doživjela, čuli bi što ona misle i mogli bi utjecati na kriva shvaćanja i krive zaključke koje je dijete donijelo. No, ako je dijete

prepušteno sebi samome, i ako ono nema znanja i iskustva o nasilju, tada ono to nasilje počinje podrazumijevati normalnim. Tako je i s kompjuterskim igricama. Ubijajući u njima sakupljamo bodove i pobjeđujemo, i sve dok nema nekog od odraslih tko bi nam objasnio da je igrica samo igrica i da je stvaran život svijet u kojemu trebamo poštovati neka druga pravila, tada se dijete poistovjećuje sa svojim crtanim junakom i pokušava ga oponašati u stvarnom svijetu. Zato je izuzetno važno da roditelji provedu vrijeme sa svojom djecom razgovarajući s njima o takvim i sličnim temama.

• Neki tvrde da je ponašanje mladih samo odraz društvenih odnosa u cjelini. Koliko ta teza drži vodu?

- Dakako, socijalno okruženje itekako utječe na ponašanje pojedinca. Kod nas je to specifična situacija jer je dokazano da je u zemljama koje su prošle kroz rat nasilje u porastu. Razlog tomu je taj što se tijekom rata nasilni oblici ponašanja nagrađuju. Koji je vojnik dobar? Onaj koji je poubijao više neprijatelja, onaj koji je više razrušio, spalio, uništio. Za to je dobivao plaću i posebno je hvaljen tijekom rata. I odjednom dođe mir. Do jučer su te iste ljude zbog njihovog nasilnog ponašanja nagrađivali, a sada agresivno ponašanje više nije poželjno pa ih se želi zbog toga osuditi. Sada su takve osobe zbunjene i teško im je prihvatiti novu realnost u kojoj trebaju živjeti. Tu nastaje problem jer nasilnik mora negdje izbaciti svoju agresiju. Budući to više ne smije činiti gdje i kako hoće, tada to čini tamo gdje može. Obično to bude unutar obitelji pa onda pate svi njezini članovi. I tu onda obično krene lanac nasilja koje otac prenosi na dijete, ono pak na svoje kolege u školi i tako unedogled.

• U slučaju da dijete unutar obitelji ili u školskom okruženju bude izvrgnuto nekom od oblika nasilja, kako ono treba postupiti da bi si pomoglo?

- Sve to ovisi o situaciji. Za dijete koje je u određenom trenutku izvrgnuto nasilju nekog jačeg, a nema zaštitu, najbolje je početi vikati jer tako može uplašiti protivnika. On će se možda pobojati da bi mogao netko dotrčati i pomoći ugroženom djetetu. Drugi način je da jednostavno pokuša pobjeći, jer što da drugo radi ako shvati da je netko jači i da ga riječima neće moći urazumjeti? No, to nije dugoročno rješenje jer će nasilnik čekati i drugi dan. Ali, kad se odmaknemo od izvora napasti, tada imamo vremena razmisliti što bismo mogli učiniti da bismo se zaštitili. Tada mogu razgovarati s roditeljima, što obavezno treba učiniti. Ako imam osjećaj da me roditelji nisu razumjeli, mogu razgovarati i s nekim u školi. To može biti pedagog, razrednik, učitelj. Uvijek se nađe netko tko ima više razumijevanja za takve stvari. Osim toga, postoje udruge koje nastoje pomoći konkretnim savjetima osobama izvrgnutim nasilju. Jedna od njih je i naš S.O.S. telefon (033/721-500, radnim danom 18-20 sati) gdje ja volontiram već godinama. Mi i educiramo učenike po školama. Učimo ih kroz vježbe kako se konkretno suprotstaviti nasilju jer ne postoji jedan način koji je najbolji. Dakle, postoje različiti načini i zato je potrebna stručna pomoć da bi se konkretno vidjelo kakav je slučaj i da bismo odlučili kako dalje postupiti. Uvijek ima puno mogućnosti, no važno je potražiti pomoć.

• Što bi hrvatsko društvo u cjelini moglo učiniti da bi se smanjila opća razina nasilja?

- Potrebno je prije svega društvo educirati, naučiti ga što je nasilje i kako ga prepoznati. Upravo iz razloga što je nasilje godinama poticano, mnogi ne znaju što je to nasilje. Jedan od načina je da ga prestanemo tolerirati. Društvo je u određenom trenutku poticalo nasilje, a sada ga je potrebno kažnjavati. Kada nasilnici budu odgovarali za svoje nasilno ponašanje, oni će to prestati raditi. Smatram da uvijek treba početi od onih velikih. Djeca vide da se onom velikom ništa ne događa zbog njegovog nasilja. Ovaj opljačkao onoga, onaj opljačkao onoga, i nikomu ništa. Dakle, ti veliki model su ovim malima koji žele biti poput njih. Ti veliki samo misle da su moćni i snažni. Dakle, s nasiljem se treba razračunavati na svim razinama. Roditelji često znaju odmahnuti rukom kada im se prigovori da je njihovo dijete drugom djetetu poslalo mobitelom uvrjedljivu poruku. Kažu kako je to samo obična sms poruka, a ne prepoznaju, tj. nemaju dovoljno znanja da je i to oblik nasilja. Prvi korak u smanjenju opće razine nasilja jest upoznati nasilje kako bismo mogli znati protiv čega se zapravo borimo.

• Može li Vam se pojedinac ili obitelj obratiti za pomoć i na koji način to može učiniti?

- Naravno da mi se može obratiti za pomoć jer sam ja svoj život posvetila tomu da pomažem drugim ljudima. Potrebno je liječnika zatražiti uputnicu za psihologa i vrlo lako ćete doći k meni. Potrebno je i naručiti se, tj. dogovoriti termin dolaska. Ono što je vama možda važno jest da uvijek pazim u koju smjenu učenici idu jer osobno smatram da je jako važno ići u školu i ne izostajati s nastave. Do mene se može doći i preko već spomenutog S.O.S. telefona. Želim napomenuti da se svatko može anonimno javiti na telefon jer apsolutno poštujemo pravo na diskreciju. Nitko se ne mora bojati da će se naokolo širiti priče o njegovom osobnom problemu.

• Može li dijete, ako je maloljetno, samostalno doći k vama?

-Djeca koja znaju gdje sam, mogu doći sama. Važno je reći da, kada mi se obrati maloljetnik, podatke o djeci imaju pravo znati i roditelji. Međutim, imam svoj princip rada i kod mene se u ambulanti uvijek nalazi samo jedna osoba. Ako je u danom trenutku dijete na obradi, roditelj čeka pred vratima i obrnuto. Poštujem pravo na djetetovu privatnost i ako sam se s njim tako dogovorila, neke stvari ostaju samo između nas dvoje. Jedino se tako može izgraditi odnos uzajamnog povjerenja koje može biti presudno za napredak u rješavanju problema. No, ako su neki podatci od presudne važnosti za sam život djeteta, o tomu obavezno budu obaviješteni i roditelji jer se život mora spašavati i mimo nečije volje. To pravilo vrijedi u zdravstvu općenito.

Osoba će vam se otvoriti samo ako ima povjerenja u vas da nećete zloupotrijebiti njegovu iskrenost. Ono što se ovdje kaže, ostaje samo ovdje, i o tome ne pričam nigdje drugdje. Što sam vidjela - nisam vidjela, ono što sam čula - nisam čula i ničeg se ne sjećam kada zatvorim ova vrata. Jako mi je važno da se identitet osoba koje ovdje dolaze ne zna jer ja ne želim ljude povrijediti, ja uvijek želim samo pomoći.

• Imamo osjećaj da naše društvo još uvijek nekako zazire od svega što nosi predznak ''psiho''. Pojedinci kao da se srame i nelagodno im je zatražiti stručnu pomoć psihologa ili psihijatra. Ljudi kao da se boje da će ih se zbog toga proglasiti ludima, manje vrijednim članovima društva. Je li tomu zaista tako?

-U pojedinim dijelovima naše zemlje odnos prema ovomu se razlikuje. Obrazovaniji ljudi i oni koji više znaju o ovoj problematici imaju manji otpor prema traženju pomoći. Teže je u manjim sredinama gdje je stupanj obrazovanja stanovništva niži i gdje ljudi imaju više predrasuda te se osobe s duševnim problemima još uvijek stigmatizira. Problem leži u nama ljudima jer smo mi ti koji nešto obilježavamo pa je prema našim kriterijima psihički bolesnik osoba koja manje vrijedi, što nije istina. Nekoj se osobi bolest jednostavno dogodila. Ta osoba može biti prekrasna, prekrasan doprinos našem društvu kad je u dobrom stanju. Da bi bila u dobrom stanju, mora dobiti pomoć stručnjaka. I zašto je onda loše ići po dobru pomoć? U svijetu je najnormalnija stvar da poznate osobe, biznismeni, odvjetnici, pa čak i liječnici, idu k psihologu na savjetovanje. Zahtjevi društva prema čovjeku i pojedincu su toliko porasli da se on više ne može samostalno nositi s izazovima modernog doba i zato mu je potrebna pomoć stručnjaka. Sva sreća da smo svjesni da nam treba pomoć. Puno je gore da nam je ona potrebna, a mi toga nismo svjesni. Mudar je onaj čovjek koji zna tražiti pomoć na pravom mjestu.

• Nažalost, živimo u vremenima koja su u velikoj mjeri obilježena strahom i nesigurnošću. Možete li našim čitateljima za kraj razgovora poslati neku poruku ohrabrenja i nade?

- Istina je, živimo u nesigurnim vremenima i stalno nam šalju poruke da smo ugroženi. Sve krize ovoga svijeta su prošle, stoga će proći i ova. To je apsolutna istina. Možda sada u ovom trenutku nećemo moći imati sve ono što smo si zamislili, ali odrasle osobe znaju da se nekada treba malo i pričekati da se zadovolje naše potrebe. Znam da ću raditi i od sebe dati najbolje na poslu. Takav stav očekujem i od svih drugih. I od vas mladih očekujem da na svom radnom mjestu, koje je sada vaša škola, date najviše što možete. Učite, jer znanje je ogromno bogatstvo. To vam nikada nitko ne može oduzeti. Budite otvoreni i spremni za promjene. Budite spremni na cjeloživotno učenje jer tehnologija napreduje velikom brzinom i zahtijeva od čovjeka stalnu prilagodbu. Imamo u glavi prekrasan mozak koji nas bolje služi što ga više koristimo. I čega se onda trebamo bojati? Onih gluposti i bedastoća kojima nas učitelji gnjave? ''Puknut će mi glava!'' Neće, ionako ne koristimo sve kapacitete našeg mozga. Dakle, nastojte uzeti što više znanja jer, ona osoba koja ima više znanja, uvijek se lakše izvuče iz svake situacije, lakše nađe nove mogućnosti. Stoga učite, učite i samo učite. I uvijek imajte na umu da je svako zlo prolazno i ograničenog trajanja.

Karolina Prajo i Lucija Parić 8.a

CYBERBULLYING

Zlostavljanje više nije ograničeno samo na školski prostor ili na put od škole do kuće, već se ono odvija u bilo koje vrijeme i na bilo kojem mjestu

S razvojem informacijsko-komunikacijskih tehnologija elektronički mediji, u prvom redu Internet i mobitel, postali su važno sredstvo komunikacije među djecom i mladima. Premda djeca mobitele i Internet najčešće koriste kao sredstvo zabave (slušanje glazbe, snimanje fotografija), oni imaju pozitivnu, socijalizacijsku i edukacijsku ulogu u razvoju djece i adolescenata (Bhat, 2008). Osim što je pomoću ovih tehnologija omogućen brži pristup velikom broju informacija, oni osiguravaju i razvoj osjećaja sigurnosti kod djece jer daju mogućnost lakše i češće komunikacije s roditeljima i prijateljima. Uz navedene pozitivne strane ovih tehnologija ne smije se zanemariti postojanje negativne strane upotreba Interneta i mobitela pojavom novog oblika nasilja među vršnjacima (cyberbullying).

Vršnjačko nasilje pomoću Interneta i mobitela predstavlja jedno od podpodručja vršnjačkog nasilja, a definira se kao svaka komunikacijska aktivnost "cyber" tehnologijom koja je štetna za pojedinca ili za opće dobro. Najčešće se odvija preko mobitela te putem računala na chatovima, forumima i blogovima. Cyberbullying uključuje bilo kakav oblik poruke zbog koje se osoba osjeća neugodno, a može sadržavati tekst, fotografiju, poziv, video-poruku, odnosno bilo kakvu višestruko slanu poruku kojoj je cilj uvrijediti, zaprijetiti, nanijeti štetu primatelju (Krmek, 2006).

Postoje dvije vrste vršnjačkog nasilja pomoću Interneta i mobitela, a to su izravan napad i napad preko posrednika. O izravnom napadu govorimo kada nasilnik šalje uznemirujuće poruke mobitelom, e-mailom ili putem chata, kada širi uvrjedljive komentare o vršnjaku, kreira stranice koje sadrže slike, šale, crteže o vršnjaku, postavlja internetske ankete o žrtvi, šalje pornografiju i neželjenu poštu na e-mail ili mobitel itd.

O nasilju preko posrednika govorimo u slučajevima kada počinitelj ne napada žrtvu izravno, već preko treće osobe koja najčešće toga nije niti svjesna. To se događa kada dijete dozna lozinku drugog djeteta te zloupotrebljava njegovu e-mail adresu ili nadimak na chatu kako bi poslao uznemirujuće poruke njegovim prijateljima ili postavio neprimjerene poruke na blogu, chatu ili forumu pod tuđim nadimkom itd.

Vršnjačko nasilje pomoću Interneta i mobitela predstavlja proširenje

Jasmina Tomašić, prof. psihologije

„klasičnog" vršnjačkog nasilja budući zlostavljanje nije više ograničeno samo na školski prostor ili prostor na putu od škole do kuće, već se ono odvija u bilo koje vrijeme i na bilo kojem mjestu, čime nasilnik ulazi i u osobni prostor žrtve u svakom trenutku. Žrtva je izložena nasilju čak i kod kuće, u svom krevetu prije spavanja. Posljedice toga još su ozbiljnije jer na taj način žrtva može dobiti osjećaj da ne postoji sigurno mjesto i da se teško može zaštiti. Također, publika koja prisustvuje ovakvom načinu nasilja „šira" je i mnogobrojnija od nasilja primjerice na igralištu. Budući nasilje pomoću Interneta i mobitela ima svoj pisani trag, jednom upućena uvrjeda može se više puta pročitati i time je njeno djelovanje opasnije i negativnije. Obzirom da je vršnjačko nasilje pomoću Interneta i mobitela često anonimno i žrtva ne zna pravi identitet zlostavljača, može se dogoditi da žrtva razvije nepovjerenje i sumnju u svoje odnose s prijateljima i učenicima iz razreda.

Što se tiče učestalosti vršnjačkog nasilja pomoću Interneta i mobitela, istraživanja pokazuju da je primjerice u Velikoj Britaniji između 11% i 22% djece i adolescenata bilo žrtva tog nasilja. U Njemačkoj je pronađeno da je oko 14% djece bar jednom bilo žrtva, a preko 5% djece vršnjačko nasilje pomoću Interneta i mobitela doživljava svaki dan. Na stranicama Poliklinike za zaštitu djece Grada Zagreba navedeno je da je 18% djece u dobi od 12 do 14 godina bilo žrtva nekog od oblika nasilja preko Interneta, a 11% se izjasnilo "internet nasilnicima". Istraživanja u Velikoj Britaniji pokazuju da se u trenutku dobivanja nasilničke poruke na mobitelu oko 50% djece nalazilo u školi, 21% je poruku dobilo nakon škole, čak 17% ih je dobilo poruku za vrijeme vikenda, a 6% za vrijeme školskih praznika. Ono što je posebno zabrinjavajuće jest da čak oko 30% djece nikome ne govori da su doživjeli vršnjačko nasilje preko Interneta ili mobitela, oko 40% ih se povjerava prijateljima, 25% roditeljima, a oko 14% učiteljima. Iako su i ove brojke zabrinjavajuće, stručnjaci navode da je cyberbullyng u porastu.

Obzirom da se vršnjačko nasilje preko Interneta i mobitela pojavljuje u raznim situacijama i mjestima (u školi, na putu do škole, kod kuće), postalo je jasno da je to društveni problem za čije su rješenje odgovorni svi odrasli, prvenstveno roditelji i nastavnici primjerima netoleriranja nasilništva te promicanjem zdravih međuljudskih odnosa i kvalitetnih oblika međusobnog komuniciranja.

Tekst za Breziće pripremila je Jasmina Tomašić, prof. psihologije, znanstveni novak-asistent pri Filozofskom fakultetu u Osijeku - Studij psihologije

KRATKI SAVJETI ZA DJECU

- Nikad ne daj osobne informacije na Internetu, bilo putem chata, na blogovima ili osobnim web stranicama.
- Nikad nikome, osim roditeljima, ne reci svoju lozinku, čak ni prijateljima.
- Ako ti netko pošalje zlonamjernu ili prijeteću poruku, nemoj odgovoriti. Pokaži je odrasloj osobi kojoj vjeruješ.
- Nikad ne otvaraj e-mailove koje ti pošalje netko koga ne poznaješ ili netko za koga već znaš da je zlostavljač.
- Ne stavljaj na Internet ništa što ne želiš da vide tvoji prijatelji iz razreda, čak ni u e-mailu.
- Ne šalji poruke kad si ljut. Prije nego što klikneš "Pošalji", zapitaj se kako bi se ti osjećao da primiš tu poruku.
- Pomozi djeci koju na taj način zlostavljaju tako da ne prikrivaš nasilje i da odmah obavijestiš odrasle.
- I na Internetu poštuj pravila ponašanja kao i u svakodnevnom životu.

(preuzeto sa stranica Poliklinike za zaštitu djece Grada Zagreba http://www.poliklinika-djeca.hr/)

Posjet Obiteljskom centru

Mi se prije svega bavimo prevencijom, a preodgojem se bave u tu svrhu specijalizirane odgojne ustanove

Jasna Čupen-ravnateljica, Lucija Parić-novinarka, Tamara Jančevski-defektologinja, Iva Petrović-pravnica, Alisa Kosić-socijalna radnica, Sandra Matošina-Borbaš-psihologinja i Karolina Prajo-novinarka

Kako biste u dvije-tri rečenice opisali aktivnosti Obiteljskog centra?

Prije svega valja reći da je osnivač Centra Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti. Županijski smo Obiteljski centar, dakle djelujemo na razini Virovitičko-podravske županije. Naš se rad sastoji od savjetovanja, dijagnostike i terapije, a bavimo se djecom, brakom, odrastanjem i obitelji.

Tko čini tim Obiteljskog centra?

Na čelu tima nalazi se ravnateljica centra, gospođa Jasna Čupen, zatim defektologinja Tamara Jančevski, pravnica Iva Petrović, psihologinja Sandra Matošina Borbaš i naša socijalna radnica Alisa Kosić.

Obzirom da je tema ovog broja Brezića ''nasilje među mladima'', recite nam postoji li unutar vaše kuće područje rada vezano konkretno uz tu tematiku?

Postoji program pod nazivom ''Aktivni nenasilnici'' koji je namijenjen srednjoškolcima, a bavi se razvijanjem kulture nenasilja kojom kroz razne radionice podučavamo mlade da nenasilje nije vrsta pasivnog ponašanja, odnosno da možemo biti itekako aktivni u svom nenasilju, koliko god to čudno zvučalo. To znači da aktivno možemo tražiti svoja prava, da u tomu nema ništa loše, ali pod uvjetom da time ne ugrožavamo nikoga drugoga. Teme koje se obrađuju na tim radionicama koje se održavaju jednom tjedno poslije nastave u trajanju od dva sata su: potrebe, želje, komunikacija, sukob, konflikt, medijacija sukoba (način rješavanja sukoba tako da obje sukobljene strane budu zadovoljne op.p.), stereotipi, predrasude, dakle teme koje su najčešće vezane uz nekakva nasilna ponašanja.

Imamo još i program pod nazivom ''Kako bolje?'' pod vodstvom naše socijalne radnice. Ove se godine program provodi u Osnovnoj školi Gradina, a sastoji se od ciklusa 12 radionica s ciljem i svrhom prevencije poremećaja u ponašanju kod djece osnovnoškolske dobi. Uglavnom se radi grupno, no moguć je i individualni rad, najprije s djecom, a zatim i s njihovim roditeljima. U program su uključena djeca koju popularno nazivamo ''zločestom''. Dakle, radi se o populaciji učenika koja već pokazuje neke simptome naginjanja ponašanju koje inače nije uobičajeno i koje nije u skladu s normama kulturnog ponašanja. Kroz naš program pokušavamo modificirati ponašanje takve djece putem igre i kroz razne radionice. Završetkom ciklusa, naš stručni tim sudjelovat će u radu Učiteljskog vijeća gdje ćemo iznijeti problematiku djece s kojom smo radili, te metode kojima se bolje približiti tim učenicima da oni ne budu takvi.

Dakle, vaš se Centar bavi prevencijom nasilja, a ne preodgojem nasilnika ?

Mi se prije svega bavimo prevencijom, a preodgojem se bave u tu svrhu specijalizirane odgojne ustanove koje rade s djecom koja su već počinila neka protuzakonita kažnjiva djela. Takva je djela potrebno sankcionirati, tj. intervenirati tamo gdje su stvari izmakle kontroli, gdje je kod mlade osobe već nastupio neki teži oblik poremećaja u ponašanju.

Definirajte nam pobliže što to znači i kako u praksi izgleda prevencija nasilja?

Ono što prvo valja spomenuti kada govorimo o nasilnom ponašanju, što smatramo da čini nekakvu polaznu točku u sustavu prevencije, je to da nasilnik svoje ponašanje doživljava kao korisno i poželjno. Kroz naše programe pokušavamo takvu djecu naučiti da postoji djelotvorniji način ponašanja kojim se može dobiti isto. Pod tim mislimo na priznanje u društvu, status u razredu, zadovoljenje potrebe da te drugi saslušaju, prihvate i vole, što na koncu želi svaki čovjek. Želimo mladog nasilnika naučiti da sve to može dobiti ponašanjem koje nema takve ružne posljedice kakvo proizvodi nasilno ponašanje. Drugim riječima, ako je netko nasilan u razredu, ostali će ga slušati. Ne zato što njega ili nju vole, već zato što se boje da će nasilnik reagirati, bilo to verbalnom agresijom, tj. ogovaranjem, kritiziranjem ili puštanjem neke neistinite priče kojom želi nekoga povrijediti, bilo na fizičkom planu udaranjem i sličnom. S takvom osobom zapravo nitko ne želi imati nikakav odnos. Ono što želimo jest naučiti djecu koja se nasilno ponašaju da takvo svoje ponašanje mogu zamijeniti nečim mnogo djelotvornijim. Može se npr. raditi na nekom odnosu te naučiti komunicirati s drugima na neki prihvatljiviji, nenasilan način. Pomažemo takvim osobama da u sebi prepoznaju neke talente i sposobnosti koje samo oni posjeduju te da radom i isticanjem istih također mogu zadobiti pažnju i priznanje drugih. Svatko je u nečemu dobar. Važno je podučiti mlade da smiju izraziti svoje osjećaje, bili oni i negativni, no važan je način na koji to čine. Drugim riječima, svi imamo pravo na osjećaje poput straha, nemoći, ljutnje, tuge, ali je važno pritom upamtiti da je ono na što nemamo pravo te osjećaje izraziti na način da naškodimo drugomu. Konkretno, ljutnju možemo izraziti na način da optrčimo tri kruga oko škole i na taj način izbacimo bijes iz sebe, a možemo i lupiti nekoga što svakako nije preporučljivo. Najgore što se u takvim i sličnim situacijama događa je to da na nasilje odgovaramo nasiljem i

tu se krug zatvara, tj. i mi sami postajemo nasilnici. Puno je bolje situaciju riješiti nekim kompromisom, nekim dogovorom.

Mogu li vam se obratiti pojedinci, tj. privatne osobe ako imaju problem s nasiljem? Može li vam se za pomoć obratiti maloljetnik bez pristanka roditelja?

Naravno da nam se mogu obratiti i privatne osobe, zato i jesmo ovdje, no pretpostavljamo da vas više zanima odgovor na drugi dio pitanja kada se radi o maloljetnicima. Njih možemo primiti na razgovor u onom prvom trenutku kada je zaista frka i bez dozvole roditelja, ali svakako kasnije pokušamo uključiti i njih jer ipak su oni po zakonu odgovorni za svoje dijete do njegove punoljetnosti i zbog toga je nužno da oni daju svoj pristanak da možemo uključiti njihovo dijete u neki od naših programa.

Važno je napomenuti da unutar Centra imamo i savjetovališta za razna životna područja. Imamo savjetovalište za osobe s poteškoćama u razvoju, obiteljsko, bračno savjetovalište, savjetovalište za roditelje i djecu te pravno savjetovalište.

Dakle, uz prevenciju bavimo se i određenim preodgojnim, tj. terapijskim metodama.

Valja napomenuti da je princip rada ovoga centra takav da nitko nikoga ne može na silu uputiti k nama, već ljudi k nama dolaze dobrovoljno prema potrebi.

Važno je reći da dolaskom u naš Centar ljudi uživaju pravo apsolutne diskrecije, što je važan preduvjet za izgradnju međusobnog povjerenja. Drugim riječima, sve što se događa unutar okvira našega Centra ostaje strogo profesionalna tajna.

Surađuje li vaša ustanova s drugim, sličnim ustanovama ili djelujete samostalno?

Jedna od naših zadaća, dakako, uspostavljanje je suradnje s različitim ustanovama. Radi se o čitavom nizu institucija, od državnih, kao što su županije i gradovi, zatim centri za socijalnu skrb, razne udruge, S.O.S. telefoni, udruge za djecu s posebnim potrebama Surađujemo sa školama, predškolskim ustanovama, s vjerskim zajednicama. Jako dobro surađujemo s virovitičkom bolnicom itd. Otvoreni smo za suradnju sa svakim tko je na to spreman i vizija nam je da idemo na objedinjavanje različitih znanja s ciljem poboljšanja kvalitete usluga.

Nekako nam se čini da su ljudi u Hrvatskoj još uvijek prilično zatvoreni prema radu s ustanovama poput vaše. Zašto je tomu tako? Zbog čega postoje predrasude?

Djelatnici Obiteljskog centra i novinari Brezića za vrijeme razgovora

Činjenica je da nikomu nije lako doći u bilo kakvu ustanovu i priznati da ima problem. Nažalost, stavovi našeg društva još su uvijek takvi da ako ideš potražiti pomoć, ili si slabić ili si lud. Još jedan od problema je taj što naše društvo još uvijek nije dovoljno senzibilizirano na nasilje i spremni smo podnositi velike količine različitih vrsta nasilja, a pomoć potražimo tek kada stvari odu jako daleko. Ljudima je još uvijek teško doći k nama i priznati da imaju problem unutar obitelji ili u nekim drugim važnim odnosima. Otvaranje društva za takvu vrstu suradnje je proces koji zahtijeva određeno vrijeme. Zato je nama vrlo važno da s korisnicima naših usluga izgradimo međusobno povjerenje, a ono se može postići samo po strogom principu čuvanja profesionalne tajne. Drugim riječima, svi problemi koje rješavamo unutar naše kuće ostaju nedostupni vanjskom svijetu i nema širenja priča po gradu. Takav odnos jako je važan za izgradnju povjerenja između osobe(a) koje zatraže pomoć i naše stručne službe.

Idemo skroz pojednostaviti stvari. Npr. unutar neke obitelji se pojave određeni problemi i netko od članova iste bi vam se htio obratiti za pomoć. Što treba konkretno učiniti? Koje korake treba poduzeti?

Valja naglasiti da je svaki građanin po zakonu dužan prijaviti svaki oblik nasilja, događalo se ono unutar obitelji ili u susjedstvu. Gdje prijaviti problem u vezi nasilja ovisi o težini nasilnog čina. Ako su stvari otišle do određenih ekstrema, npr. otac brutalno i s vidljivim posljedicama pretuče dijete, u takvom slučaju odmah treba pozvati policiju ili osobno otići u policijsku postaju. Mi smo već u početku našega razgovora naglasili da je naglasak rada ovoga Centra prije svega na prevenciji i rješavanju blažih oblika nasilja. Naravno, ako nas netko nazove u nekoj hitnoj situaciji, znat ćemo kako zlostavljanome pružiti prvu psihološku pomoć, a zatim ga dalje uputiti na pravu adresu. Procijenit ćemo je li potrebna bolnička obrada, pravna pomoć, upućivanje na policiju ili u Centar za socijalnu skrb itd. Možda nekomu nedostaje hrabrosti prijaviti nasilje? U tom slučaju mi ćemo pojedinca ohrabriti i pripremiti ga da se suoči s problemom na odgovarajući način. Ima situacija kada osoba ni tada nema snage i smjelosti prijaviti zlostavljača. U tom slučaju zakon nas obvezuje da to mi učinimo. I ovdje koristimo priliku i pozivamo školarce da uvijek, i svaki puta kada se nasilje pojavi bilo u školi ili van nje, to prijave roditeljima ili nekoj osobi od povjerenja, nekome kome vjeruju. To može biti i pedagog, ravnatelj, razrednik, predmetni učitelj, svejedno je. Važno je samo da se takve situacije ne prešućuju.

Naplaćujete li vi vaše usluge?

Sve naše usluge su besplatne, a rad Centra financiran je iz Državnog proračuna.

Koje vam je radno vrijeme i postoje li dežurstva?

Radimo osam sati dnevno, od 8.00 do 16.00 sati ponedjeljkom, srijedom i petkom, a utorkom i četvrtkom po dvoje iz našeg stručnog tima rade od 11.00 do 19.00 sati, dok mi ostali radimo u već navedeno vrijeme.

Hvala vam lijepa na gostoprimstvu i razgovoru!

Hvala i vama, djevojke!

Karolina Prajo i Lucija Parić, 8.a

AVANTURA ZVANA LIDRANO

U 5 KORAKA

1. KORAK - U ŽARU STVARANJA

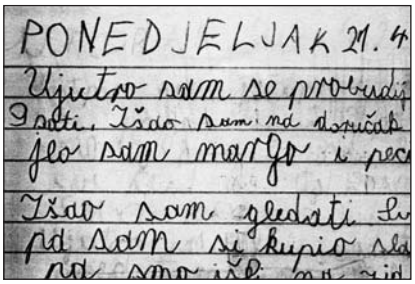

1. razred. Gledam ih. Tako su svi slatki, zgodni, zanimljivi, neobični. Koga ću odabrati? Imam neki tekst (mogao je biti bilo koji od njih beskonačno mnogo). Gledam ih danima i odlučim. Moram! Mirko i „Jedna lastavica ne čini proljeće“ (S. Pilić, naravno). Ubrzo je uslijedila groznica zvana Lidrano. Jeste li ikada sudjelovali? Ako jeste, znate o čemu govorim. Ako niste, evo kako to izgleda! Probe po hodnicima, učionicama, u holu, učenje teksta napamet, uživljavanje, trema, smijeh, zasićenost, ideje, rokovi. U žaru stvaranja počinjete misliti i ponašati se kao lik kojeg glumite. Mirko postaje Igor Muceković.

2. KORAK - MUKE PO POVJERENSTVU I GLUMCIMA

Školsko (općinsko) natjecanje-okupili su se mali, mladi glumci, svaki nas je odveo u svijet mašte, igre. Odigravali su se dječji problemi, dogodovštine, glumom su se analizirali odnosi velikih i malih, ljudske gluposti, i to tako stvarno, i to u našem školskom holu, kao u pravom kazalištu.

Dalje (na županijsku smotru) mogu samo dva. A toliko je dobrih. Povjerenstvo odluči. Nije lako, ali mora. Dalje ide jedan individualni nastup (Mirko s monologom) i jedan skupni nastup (učenici viših razreda sa scenskom igrom „Oko sokolovo“ (Mario Židak, Krunoslav Blažević, Lucijan Križić, Ivana Kučan, Anto Peić - 7.a, Josip Peić - 6.b, Tea Jegdić - 5.a, Andrea Bukvić, Kristina Kršić, Kristina Mirović - 6.a).

Županijsko natjecanje- domaćini Nazori, nastup u Kazalištu Virovitica. “Došlo“ Bazje u Kazalište, adrenalin narastao, ne da se izmjeriti, popucali bi mjerni instrumenti. Nastupile su sve škole naše Županije. Nije ih malo! Uopće nisu loši! Ti današnji klinci rođeni su glumci. Ali, samo dva mogu dalje. Na državnu smotru. U Dubrovnik ljudi! Sva srca kucaju za to! Izađe čovjek, pohvali sve i pročita da su oba nastupa iz G. Bazja predložena za državno natjecanje. A Bazjanci u Kazalištu? Jedni skamenjeni, drugi vrište, treći skaču (i naša ravnateljica), četvrti trče…Zašto? Pa, još se nikada nije dogodilo da iz jedne škole budu odabrani i individualni i scenski nastup. Bravo glumci!

3. KORAK - IŠČEKIVANJE I SLUTNJE

Tako poneseni, na krilima slave, živite svoj školski život i dalje marljivo učeći hrvatski, matematiku, prirodu (jer tu slava ne pomaže) i čekate da vas nagrade putovanjem.

Činjenica - povjerenstvo nastavlja svoje putovanje po županijama i iz 3 županije odabire 1 individualni i 1 scenski za državno u Dubrovniku. I dok naši glumci i učiteljice Andreja i Kamenka planiraju kako će otputovati ekipno te zasluženo tulumariti u lijepom Dubrovniku, stiže i obavijest. U Dubrovnik je pozvan samo individualni nastup. Ostadosmo mali Mirko prvačić i ja (dolje potpisana) sami, bez ostale Bazjanske ekipe. To meni izgleda kao da blizanci za rođendan dobiju zajedničku tortu. Jedan smije papati, a drugi samo puhati svjećice. No, nekako smo to progutali.

4. KORAK - DALEKO SI, DUBROVNIČE GRADE

Državni Lidrano za osnovne škole održan je od 20. do 23. 4. 2008. u Dubrovniku, gradu u kojem se obilježavala 500. obljetnica rođenja najvećeg i najboljeg Lidranovca starije hrvatske književnosti - Marina Držića. Mirko i ja krenuli smo na put u subotu, 19.4. u 21,30 iz Đurđevca. Hvala majci Maruši i tati Stipi na udobnom prijevozu do Đurđevca i ukazanom povjerenju. Znate kako je, prvačić po prvi put odlazi na takav put bez roditelja. Potajno se divim Mirku na hrabrosti. Naš autobus prevozio je Lidranovce iz 3 županije: Bjelovarsko - bilogorske, Koprivničko - križevačke i Virovitičko - podravske. U njemu su osim glumaca bili i mali pisci, novinari, filmaši. Bio je popunjen i prilično glasan. Ovim putem pozdravljamo sve iz busa. Jako smo se trudili zaspati sjedeći, ali nije išlo. Nakon 15 sati, uglavnom noćne vožnje Lijepom našom, stigli smo u Dubrovnik, na Babin Kuk, pred hotel Tirenu (ime prema djelu Držića). S puno prtljage i već prilično malo strpljenja, nakon dužeg čekanja, smješteni smo po udobnim sobama s vlastitom kupaonicom, televizorom i terasom. Vremena za uživanje u apartmanu nije bilo. Od trenutka kad smo ostavili stvari u sobi pa sve do povratka kući trajala je neprestana akcija. Autobus 6-ica koji vozi prema Pilama (ulazu u Stari grad) postao je naš apartman, Kazalište Marina Držića naš televizor, a Zidine naša terasa. Uskočiti na probu iz autobusa nakon 30-tak sati nespavanja, bilo je ravno čudu. Naš predstavnik, mali Mirko, hrabro je odradio taj dio i prikupio simpatije organizatorica od kojih je dobio ogrlice Lidrana za svu svoju braću jer im se najviše svidio. Već nakon probe osjećali smo se kao domaćini. Ugodna atmosfera bila je i zato što su se djeca međusobno bodrila, osjećali smo kao da se poznajemo odavno. Pozdrav prijatelju Svenu iz Bjelovara! Na sve strane prštalo je od ljubaznosti, topline i susretljivosti. Slijedila je strka po raznim promocijama knjiga, susreti s piscima E. Kiševićem i L. Paljetkom, razgledavanje grada, kupovina suvenira, fotografiranje, nastup, gledanje ostalih nastupa, okrugli stolovi, svečanost otvaranja i zatvaranja Lidrana. Padala sam s nogu od umora, ali ne i Mirko. U cijeloj toj strci shvatila sam da se ne moramo bojati za ove mlade na kojima svijet ostaje. Snalažljivi su, kreativni, uporni, neumorni, odgovorni, tako da mi stariji imamo što učiti od njih. Nakon službenog nastupa, crvenih ušiju i obraza, Mirko je primao čestitke članova povjerenstva. Prilazili su mu dok je sjedio u čarapama jer je na kraju monologa izuo buce, a on je iznenađeno govorio:“ Pa ja kao da sam zvijezda!“ Svih tih dana morao je objašnjavati da ide u 1. razred jer je bio među najmanjima pa je izgledao kao dijete iz vrtića. Time je njegova hrabrost izgledala još veća.

5.KORAK - KAD SE SVE SLEGNE

Povratkom iz Dubrovnika glumačka se euforija malo stišala. Mirko je zasluženo „dobio“ mjesto na panou na ulazu u školu. Slavni glumci uvijek imaju obveza, tako je i mali Mirko s velikim srcem ponosno i s mjerom odradio i ostale službene obveze: prijem kod ravnateljice i nastup u kazalištu pred županom. Osim papirnatih priznanja za svoje glumačke ostvaraje, po prvi je puta dobio i materijalni dokaz i uspomenu za svoj trud - MP 4. Zahvaljujemo županu! To je Mirka zaista razveselilo. Zahvaljujemo i svim dragim ljudima koji su nas na našem putu bodrili. Hvala i tebi, Marine Bukviću, dragi bivši učeniče, svestrani mladi čovječe, na dramskim savjetima! Ostaju lijepe uspomene. Vama, dragi učenici, savjetujemo da čitate, nađite si neko književno djelo koje biste glumili, uhvatite učiteljice za ruke i recite im.“ Još jedna avantura Lidrano počinje!“ Jer, jedna lastavica ne čini proljeće, a mi smo u našoj školi već puno lastavica okupili. Sljedeća možete biti baš vi. Puno sreće žele vam

Mirko Iličić , učenik 1. razreda
i učiteljica Kamenka Miletić

Dobro došli u Područnu školu Turanovac

Turanovac je naselje s oko 850 stanovnika, smješteno u Virovitičko-podravskoj županiji. Zbog blizine županijskog središta, povijest Turanovca vezana je uz povijesna događanja Virovitice.

Oslobođenjem Virovitice od turske vlasti 1684. godine, dolazi do naglog naseljavanja bivše Virovitičke županije, što dovodi i do naglog povećanja broja stanovnika Turanovca. Turanovac se prvi puta spominje 1698. godine u popisu Zapadne i Srednje Slavonije Ivana Mažurana.

Godine 1887. sagrađen je zvonik, važan kulturno-povijesni spomenik.

Stanovnici sela mogu se pohvaliti mnogim važnim ustanovama i aktivnim djelovanjima kako odraslih, tako mladeži i djece. U selu je sagrađena kapela posvećena Gospi Snježnoj čiji se blagdan slavi svake godine 5. kolovoza.

Godine 1991. otvorena je benzinska crpka.

Godine 2000. otvorena je tvornica za preradu paprike "Šafram" koja zapošljava tridesetak djelatnika. Stanovnici sela posebno su ponosni na bogato kulturno nasljeđe koje nastoje sačuvati i prenijeti na mlade generacije. Razvijanje ljubavi prema domovini i rodnom mjestu odvija se kroz mnoge oblike rada s mladeži i djecom.

Godine 1954. osnovano je KUD "Seljačka sloga". Aktivnim djelovanjem, plesom, pjesmom, sakupljanjem etno predmeta koji su se koristili u svakodnevnom životu ljudi, nastoje se približiti i sačuvati običaji i tradicija toga kraja od zaborava. Tu se posebno ističe već tradicionalni doček svetog Nikole i maškare. KUD svoj uspješan rad dokazuje brojnim folklornim nastupima kako u našoj domovini, tako i nastupima u Republici Mađarskoj i Republici Sloveniji. Ovdje se moraju naglasiti i važani nastupi KUD-a na "Đakovačkim vezovima".

Osim toga, KUD svake godine za Dan državnosti organizira susrete folklora te nastupe za Dan mjesta i Dan općine. Posebna važnost aktivno je sudjelovanje dječje skupine.

U selu djeluje DVD u koji su aktivno uključena gotovo sva djeca i mladež.

Dana 11. svibnja 2008. godine DVD Turanovac je sudjelovao ekipno na Općinskom natjecanju u Dugom Selu Lukačkom i osvojio najbolje rezultate: 1.mjesto - mladež muška; 1.mjesto

- mladež ženska, 1.mjesto - djeca muška i 1.mjesto - djeca ženska. Osvajanjem prvih mjesta

sve su se ekipe kvalificirale na Županijsko vatrogasno natjecanje u Voćinu gdje su postigli zapažene rezultate.

Djeca i mladež uključeni su u ŠD Turanovac koje djeluje od 1947. godine i postiže uspjehe u nogometnim natjecanjima. ŠD je u svojem sastavu imao stolni tenis, kuglanje i streljaštvo.

Pozdravljamo vas iz naše područne škole u Turanovcu na koju smo jako ponosni.

Naša škola otvorena je 2000. godine za Dan općine Lukač i Dan župe.

Uz prigodan program učenika, školu je svečano otvorio tadašnji ministar, gospodin Vladimir Strugar.

U našoj školi nastava se održava u dva kombinirana razredna odjela. Svaki razredni odjel ima svoju učionicu. Novom školom dobili smo veliku blagovaonicu i kuhinju te nam je tako osigurana prehrana. Uz učenje, posebno se veselimo igrama na našem školskom igralištu te druženju i natjecanju s vršnjacima.

Učiteljica Ivanka Feketija

HRVATSKA DOMOVINA

Lijepa si nam domovino.
Najljepša na svijetu.
Sunce i zemlja ti podarili plodove.

Lijepa si nam domovino.
Lijepa kada se sunce ujutro budi.

Mnoge ratove, bitke i sukobe si preživjela, pretrpjela i doživjela.
Mnogi ljudi i vojnici prolili su mnogo krvi da bi tebe spasili.

I sada kao samostalna država živimo u miru i slobodi.

Marko Gašparić
4. razred

ZIMA

Jutros sam se probudio,
kroz prozor sam provirio.
Gle,sve se zabijelilo!
Zima je lijepa i snježna.

Toplo sam se obukao,
uzeo sanjke i odvezao
ih na snijeg.
Pojurio sam niz brijeg.

Sva djeca snijeg vole,
grudaju se na putu do škole.

Mario Bedeković
3. razred

SNJEGOVIĆ

Došli su praznici.
Pao je snijeg.
Otišli smo se grudati i sanjkati.
Jednog smo snjegovića tamo vidjeli.
Kako je, mi smo ga pitali.
On je samo stajao i
nije nam odgovarao.

Barbara Mirović
3. razred

Natrag u svoje sretne misli

Publika je iz uloge pasivnih promatrača prešla u ulogu aktivnih sudionika

Dramska skupina naše škole u suradnji je s Hrvatskom udrugom pripovjedača 'Pričalica', Lions Clubom Vereucha i Općom bolnicom Virovitica sudjelovala u projektu Udruge 'Pričalica' *Natrag u svoje sretne misli* koji je podrška projektima 'Bolnica - prijatelj djece' i 'Virovitica - zdravi grad'. Učenice Kristina Mirović, Tamara Mikolaš, Ivanka Taubinger, Marijana Čordašev, Kristina Kršić, Ariana Orač, Sandra Rukavina, Elena Topolovčan, Maja Čordaš, Anja Čordaš, Antonela Komljenović, Larisa Vukšan, Dijana Bukvić, Elena Šafran, Valentina Rajh i Barbara Stubičar odigrale su u srijedu 17. prosinca dvije humanitarne interaktivne predstave pod nazivom *Božićna akcija*. Prva je izvedena u Zavodu za javno zdravstvo Virovitičko-podravske županije „Sveti Rok" za djecu čiji su roditelji članovi UKLA i branitelji oboljeli od PTSP-a. Druga je izvedena na Dječjem odjelu virovitičke Opće bolnice za djecu koja su smještena na tom Odjelu. Ono što je specifično za ovakav tip predstave pomak je kojim publika iz uloge pasivnih promatrača prelazi u ulogu aktivnih sudionika u dramskoj predstavi. Tu je tehniku utemeljio cijenjeni brazilski redatelj i aktivist Augusto Boal, a ovo je bio prvi put da se takva predstava odigrala u našoj Županiji.

U prvom dijelu predstave glumci su uprizorili okidač priču koja objašnjava publici da su sobovi Djeda Božićnjaka izgubljeni i da su ih goblini zarobili te da je potrebno okupiti najveće junake na Sjevernom polu da oslobode sobove i tako spase Božić. Nakon uputa koje su naši glumci dali publici kako da od novinskog papira i ljepljive trake naprave kostime, započeo je drugi dio predstave. Publika je, vođena našim dobro pripremljenim glumcima, prionula na posao izrade kostima vilenjaka, patuljka i bijelog medvjeda, kroz što su naši mali aktivni sudionici stekli neka praktična znanja o stvaranju i oblikovanju pomoću tih jednostavnih materijala. Što je još važnije, u današnje vrijeme, u kojem veliki broj djece ima oštećenje funkcije kontakta, oni su vježbali zajedničku komunikaciju i suradnju, razvijali kreativnost i poticali jedni druge. Ali tu nije priči bio kraj. Kada su izradili kostime, svaka je skupina, koja se okupila oko izrade kostima za jednog junaka, izabrala predstavnika koji je analizirao lik. Predstavnici su obrazlagali sposobnosti, posebne vještine i karakter njihovih junaka. Na taj su način djeca imala priliku razvijati svoje kognitivne sposobnosti i artikulirati svoju maštu vježbajući pritom javni nastup, odnosno, vježbajući način na koji će svoje misli i ideje prezentirati pred skupinom.

Predstava je postigla dobar odaziv, a i publika je pokazala interes i spremnost da se uključi u predstavu. Osjetilo se zajedništvo i suradnja, a to se ponajprije može zahvaliti našim vrijednim glumicama koje su neumorno radile s djecom potičući ih na sudjelovanje, pokazujući im tehniku i ohrabrujući ih.

Osobno sam zadovoljan što smo uspjeli predstaviti rezultate naše dramske skupine i izvan naše škole uveseljavajući djecu kojoj će ovi božićni blagdani zasigurno ostati u sjećanju po nečemu što je, po mom mišljenju, vrjednije od bilo kakvog poklona. Vjerujem da smo u tih nekoliko trenutaka omogućili toj djeci da osjete da su i oni bitni, da su sposobni sudjelovati, zajedno surađivati i stvarati i da to može biti i zabavno.

Ivan Slavić, učitelj engleskoga jezika

AUSTRIJA

Beč

Beč je povijesni grad s mnoštvom znamenitosti

Austrija se nalazi u srednjem dijelu Europe. Reljef je pretežno planinski, a 2/3 planina nalazi se u austrijskim Alpama. 37% države je šumovito. Republika Austrija ima oko 7.900.000 stanovnika, a površina iznosi 83.850 km^2. Službeni jezik je njemački. Mi smo se rodili i četiri godine živjeli u glavnome gradu Beču (Wienu) gdje živi oko 1.500.000 stanovnika, od kojih je 15.000 Hrvata.

Grad je jako lijep. Onamo idemo tijekom praznika, a najviše ljeti. Beč je povijesni grad s mnoštvom znamenitosti. Jedan od najpoznatijih je dvorac Schönbrunn gdje je živjela i vladala Marija Terezija. U dvorcu se nalazi preko 100 soba s puno antičkog namještaja i bogatstva tada vladajuće carice. U sklopu Schönbrunna nalazi se veliko jezero, povijesne skulpture, aleje, veliki botanički vrt i zoološki vrt pun egzotičnih životinja.

Svakako moramo spomenuti i naše omiljeno mjesto - jedan od najpoznatijih europskih zabavnih parkova Prater, nastao još u 19. st. Ondje se uvijek ludo provedemo; vozimo se vlakom smrti, vrištimo u kući straha i vozimo se munjevitom brzinom na različitim strojevima. Ništa od toga ne bismo preporučili ljudima slabog srca.

Beč je podijeljen na 23 Okruga. Najpoznatiji je prvi Okrug-Stephansplatz. Tu se nalazi ogromna crkva Stephansdom stara oko 200 godina. Volite li shoppingirati, svakako vam preporučujemo Maria-Hilfer-Strasse gdje ćete pronaći sve što vam je potrebno. Mnoštvo ljudi posjećuje tehničke i kulturno-povijesne muzeje. Infrastruktura je dobro razvijena. Najčešća prometna sredstva su podzemne željeznice, tramvaji i autobusi.

Beč svakako vrijedi posjetiti. Mi smo uvijek sretni kada trebamo ići u Beč, ali smo najsretniji kada se vratimo svojoj domovini, gdje zapravo srcem pripadamo.

Valentin i Katarina Prajo, 5.b

Dvorac Schönbrunn

RAZGOVOR

Nicole Prajo

1. Za početak nam se predstavi.
Zovem se Nicole Prajo. Idem u 7. razred, odnosno u 3. bečku gimnaziju. Imam 13 godina i živim u Austriji, u Beču.
2. Nakon što si jedan petak provela u našoj školi, reci nam kako ti se sviđa.
Odlično sam se provela. Svi su učenici i nastavnici bili ljubazni prema meni. Jako mi se sviđa vaša škola i nadam se da će biti još prilika da navratim.
3. Reci nam nešto o svojoj školi. Postoje li velike razlike između vaše i naše škole?
Postoje razlike. Naime, moja škola je privatna i u njoj postoji predškolska, osnovna i srednja škola. Pohađa je oko dvije tisuće učenika i imamo a, b, c i d odjeljenja. U školi imamo crkvu, a misa se održava pet-šest puta godišnje. Imamo posebnu športsku dvoranu za djevojčice i za dječake, dakle tjelesni ne igramo skupa. Nastava se održava prijepodne, a ostajemo u školi do 16 sati.
4. Čine li ti se naši nastavnici strožijima od vaših?
Ne, svi su nastavnici bili dobri prema meni i nijedan mi se nije činio strogim.
5. Jesu li kod vas u školi dozvoljeni mobiteli?
Jesu, ali nije dopušteno korištenje pod satom.
6. Rekla si nam da ideš u 7. razred gimnazije. Objasni nam zašto to nije 7. razred osnovne škole?
Kod nas do četvrtog razreda idemo u osnovnu školu, nakon čega odlični učenici nastavljaju gimnaziju, a slabiji nastavljaju osnovnoškolsko obrazovanje. Poslije te četiri godine gimnazije moramo se odlučiti hoćemo li nastaviti još četiri godine gimnazije ili ćemo upisati neko zanimanje.
7. Kakve su vaše ocjene u odnosu na naše?
Naše ocjene su obrnute od vaših, znači jedinica nam je najbolja ocjena, a petica najgora.
8. Imaju li vaši nastavnici drugačiji način rada i jesu li strogi?
Neki su strogi, a neki nisu. Način rada je sličan vašemu tako da nema neke velike razlike.
9. Odvijaju li se kod vas školske priredbe?
U školi imamo malo kazalište, a priredbe se odvijaju često, skoro svaki drugi mjesec.
10. Imate li svoje vlastite novine?
Imamo. Također postoji novinarska grupa, na kojoj se ostaje poslije nastave. Novine nam izlaze tri puta godišnje.
11. Postoje li kod vas neki školski predmeti koje mi nemamo?
Postoje, imamo npr. sate kuhanja. Učimo kuhati. Imamo i sate na kojima učimo o zanimanjima, da onima koji nakon gimnazije odluče upisati neko zanimanje bude lakše odabrati.
12. Moraju li kod vas u školi učenici dežurati?
Učenici ne moraju dežurati jer postoje ljudi koji su zaposleni da to rade.
13. Na koliko dana idete na izlete i posjećujete li često s razredom neka mjesta?
Naši izleti traju po dva tjedna i skoro svaki mjesec s razredom idemo u kino, na skijanje, na bazen, u zoološki vrt i na slična mjesta.
14. Imaš li neku poruku za čitatelje Brezića?
Šaljem veliki pozdrav svima vama! Želim vam dobar uspjeh u školi i uživajte!

Karolina Prajo, 8.a

Rujan

Crvena jabuka rujnu se veseli,
kruška još više radosti nam dijeli.

Dunja žuta već je zrela,
za dunjca je obukla bijela vela.

Kiša preuzima stvar,
već je zarosila naš voćni kraj.

Rujan nam daje raznoliko voće,
jesen BRRRR hladnoće!!!

Maja Mesar,3. r.
PŠ Lukač

Ivana Bukovčak, 4. r., PŠ Turanovac

Božić

Već zvona zvone,
badnja je noć.
Srce mi lupa,
Božić će doć.

Veselim se tome danu,
Isusovu rođendanu.

Božić je veselje,
ispunjava mi želje.
Čestit Božić svima,
velikima i malima.

Hrvoje Bauman, 4. r.
PŠ LUKAČ

Laura Piljek, 2. r. PŠ Lukač

Tajanstveni paket

Bio je to sjajan dan, točnije, četvrtak. Došla sam u školu kao i obično. Učiteljica je ušla u razred, a onda nas je obuzela velika znatiželja.
Učiteljica je donijela paket i odložila ga na stol. Svi smo zurili u njega! Bila sam jako znatiželjna što je u njemu. Pitali smo ju, ali nismo dobili odgovor.
Tijekom velikog odmora učiteljica je ponijela paket u zbornicu. Odat ću vam tajnu! Mislim, ali nemojte me držati za riječ, da joj nije bilo na pameti da nam zada za domaću zadaću napisati sastavak o tome što bi moglo biti u paketu. Sigurna sam da je u zbornici smišljala taj PAKLENI PLAN. Nije nam bilo teško napisati i taj sastavak.Toliko sam znatiželjna! Mislim da su unutra nekakve knjige! Možda jesu, a možda i nisu. Znam samo da neću moći spavati zbog znatiželje! Stvarno ne znam što je unutra, ali ipak mislim da su knjige.
Petak:Juuuuupiiiiii! Pogodila sam! U paketu su bile knjige! Novi zemljopisni atlasi za sve nas!

Antonija Bakić, 4. r.
PŠ Dugo Selo Lukačko

Zimske radosti

Snježni, sjajni kristali mali,
cijeli dan su sipali i padali.
Ubrzo sve postade bijelo,
ukrasili su cijelo naše selo.

Sva su djeca vani bila,
lijepog snješka napravila.
Crveni mu lonac na glavi,
a nos od mrkve, kao pravi.

Marko Medić , 3. r.
PŠ Veliko Polje

Igor Prajo, 4.r.
PŠ Dugo Selo Lukačko

JABUKE

(Dan jabuka 20.10.)

ZELENA JABUKA: Ja sam sočna i zelena!
CRVENA JABUKA: A ja sam crvena i medena!
SKUPA: Kad nas jedu djeca se vesele, pune smo vitamina i ispunjavamo želje.
ZELENA JABUKA: Jabuka zdrava ja sam.
CRVENA JABUKA: Jabuka fina ta sam.
SKUPA: Jabuke se jedu bez pitanja koje je vrijeme godine.
ZELENA JABUKA: Puna sam vitamina za mame i tate.
CRVENA JABUKA: Za brace i seke, djedove i bake.
SKUPA: Jedite nas jer mi smo vaše zdravlje. Budite zdravi, budite fini jer mi smo jabuke - vaši vitamini.

Andrea Stojčević, 3.r.
PŠ Dugo Selo Lukačko

Rad u podlozi: Viktorija Brlić, 4.r

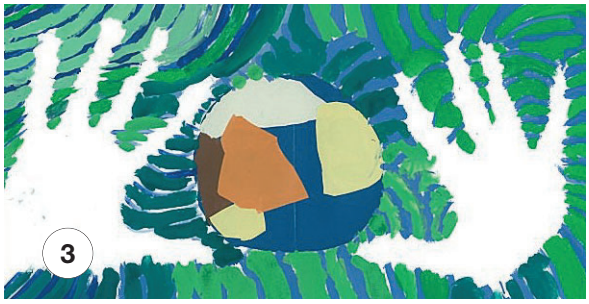

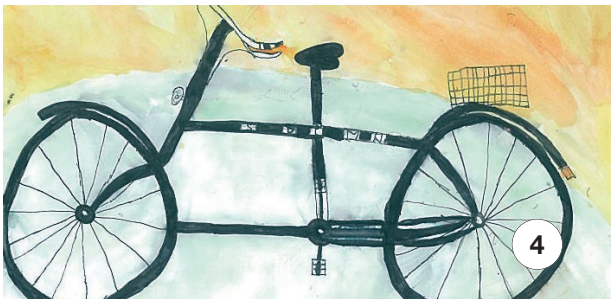

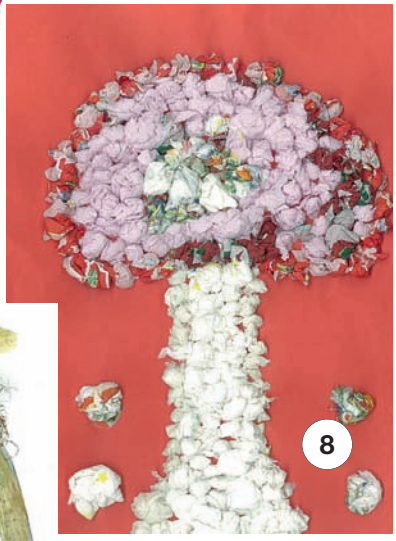

1) Maja Mesar, 3. r. PŠ Lukač; 2) Sanja Lješćak, 3.r. Gornje Bazje; 3) Nikol Bilić, 3. r. PŠ Dugo Selo Lukačko; 4) Anamarija Živković, 4. r. PŠ Dugo Selo Lukačko; 5) Slavko Petrović, 4. r. PŠ Lukač; 6) Mario Bedeković, 3. r. PŠ Turanovac; 7) Mirko Živković, 1. r. PŠ Dugo Selo Lukačko; 8) Karea Kršić, 2. r. PŠ Turanovac; 9) Sarah Bukvić, 4. r. Gornje Bazje; 10) Josipa Nikolić, 3. r. PŠ Veliko Polje

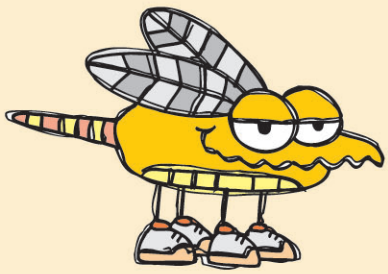

SIJEČANJ

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31								

VELJAČA

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
						1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28								

OŽUJAK

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
						1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29	30	31					

TRAVANJ

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30										

SVIBANJ

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31							

LIPANJ

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
29	30												

rezići

ist OŠ Ivana Gorana Kovačića • Gornje Bazje

09.

SRPANJ

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31									

KOLOVOZ

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
					1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30	31						

RUJAN

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30											

LISTOPAD

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31								

STUDENI

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
						1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29	30						

PROSINAC

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31										

1

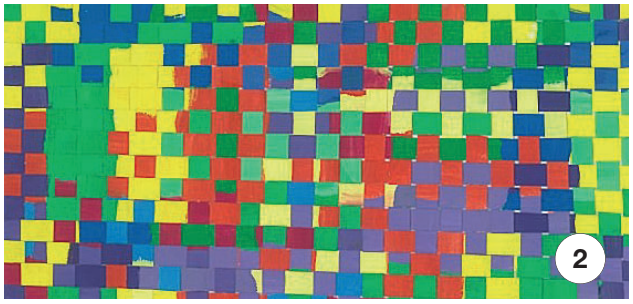
2

3

4

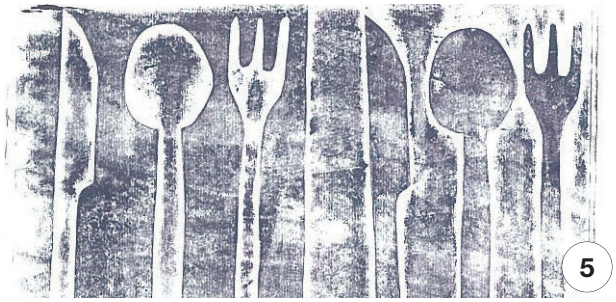
5

6

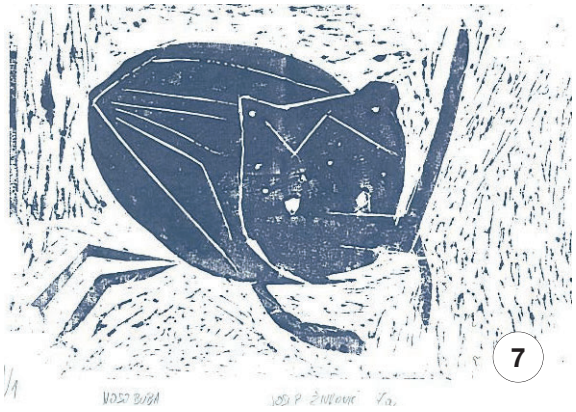
7

8

9

1) Nataša Miočinović, 8.r. 2) Marija Živković, 7.r. 3) Dario Barišić, 7.r. 4) Dario Deak, 8.r. 5) Rudi Pranjić, 6. r. 6) Lucijan Križić, 8.r. 7) Josip Živković, 7.r. 8) Larisa Vukšan, 5.r. 9) Ivana Perić, 5. r.

Jesen

Stigla je, stigla u
tmurnoj noći.
Odnijela je vrelinu ljeta,
vrelinu sunca i sparinu.
S njom je stiglo
i voće i povrće,
pjesma ljudi
i vinograda.
Ali stigla je i
tišina na granama
šumskim.
Nema, nema cvrkuta ptica,
pjesme djece, sve lijepo
kao da je isparilo.
Sve je isparilo jedne tmurne
jesenske noći.

Matej Brlić, 7.a

Školski dani

Stigli su nam školski dani,
nema više igre vani.
Školski dani, školske knjige,
nema od tog veće brige.
Domaća zadaća, piši, uči,
sve to radimo kada stignemo kući.
Ima to i vedrijih strana,
prvi osjećaji javljaju se u nama.

Denis Rajnović, 8.a

Moje selo

Ujutro kada se probudim,
svoje ukućane prve vidim.
Pogledam kroz prozor tada,
ugledam ljude i njihova stada.

Izađem iz kuće van,
razveseli me lijep, sunčan dan.
Puno cvijeća i drveća,
lijepih ptica cvrkutica.

Cvrkuću od jutra rana,
vesela i razigrana.
Voljela bih da sam ptica,
da sam ptica cvrkutica.
Da poletim kroz selo malo
do kojeg mi je jako stalo.

Moja duša, moje tijelo,
hrvatsko je ovo selo.
Volim život, seoski sjaj,
volim svoj maleni raj.

Dijana Bukvić, 6.a

Put do sreće

Kako odabrati put i na koju stranu krenuti?
Svaki je put popločen dobrim namjerama. Trebamo li slušati srce i skrenuti lijevo ili poslušati razum i skrenuti desno? Možda jednostavno trebamo pustiti da nas život vodi. Bojim se samo stranputica koje vrebaju sa svih strana i mame nas. Moj je život kao rijeka. Još je uvijek uzburkan, ubrzan, još se razbijam o obale i tražim svoj mir.
Puno je još godina ispred mene. Mislim da ću zato pustiti srcu da me vodi, a razumu neka mi još malo visi nad glavom.
Sreća čeka sve nas. Što god odabrali i kamo god krenuli, sreća nam je zajamčena. Ako smo sretni, tada će vrijediti sve ono što smo radili i bili.

Rea Pranjić, 8.b

Zašto?

Jednog poslijepodneva sjeo sam na postelju, ugodno se smjestio i počeo gledati televiziju. Prikazivala se neka emisija koja mi baš i nije bila zanimljiva. Počeo sam razmišljati o životu. Povukao sam se u sebe i mislima otišao nekamo sasvim daleko, negdje u svijet razmišljanja o našem postanku.
Otkuda smo mi, gdje živimo, tko nas je stvorio, jesmo li sami u svemiru, promatra li nas netko izdaleka… Najviše bih volio saznati kako je nastao svemir. Od čega je nastao, je li ga netko stvorio ili je nastao sam od sebe? Kažu da se prije mnogo godina dogodio „Veliki prasak" od kojega je nastala sva materija. Kako se on mogao dogoditi bez ikakvoga uvoda i stvoriti sve? Je li ga nešto navelo na taj čin? Zašto je sve baš tako ispalo, zašto tako grubo i nepravedno? Zašto ima tako puno nepravilnosti u svijetu, zašto su neki ljudi gladni, a neki žive kao bogovi? Zašto nisu svi jednaki, zašto nemaju svi jednaka prava, dom, ljubav, obitelj? Neki ljudi su zli, ali što je to u njima što ih tjera da rade zlo? Koja je zapravo svrha ljudskoga života, što je to što nas tjera naprijed, koja je to snaga koja nas pokreće? Ljudi umiru i novi se rađaju, i tako neprestano. Što je u tome tako posebno? Mi se stalno svađamo i prepiremo jedni s drugima, ali zašto? Kakve koristi imamo od toga kada i sebi i drugima nanosimo zlo? Odjednom, majka me prene iz razmišljanja nekim svojim upitom. U sekundi sam se vratio u stvarnost i odgovorio joj.
Ponekad se tako zamislim i počnem razmišljati o svemu. I onda se opet zapitam: Kada ne bi bilo ljudi i svemira, što bi onda postojalo?

Matej Petrović, 8.b

Tvoja staza

Kada ti je u životu teško i nađeš se u jednome trenutku u labirintu iz kojega ne možeš izaći, misli pozitivno i vjeruj u sebe. Tada ćeš naći pravi put i izlaz iz tog mraka koji se nalazi u tebi i koji te baca u ponor. Kreni onom stazom u koju ti vjeruješ, u kojoj vidiš svoj uspjeh, nadu i svjetlost. Vjeruj u svoj život i znaj da on nije bezvrijedan, naprotiv, on je samo tvoj, poseban i jedinstven, živiš ga samo ti. Život je vrlo kratak, ali je vrijedan i zato ga proživi punim plućima, svom svojom snagom i voli ono što imaš. Zapamti da si netko i nešto i da imaš svoju stazu koju jedino ti možeš prijeći budeš li vjerovao u svoj prekrasan život.

Nataša Miočinović, 8.b

Raskrižje

Stojim na raskrižju života i pitam se jesam li svjesna koje sve odluke u životu moram donijeti, a dan prve velike odluke se bliži. Ja još uvijek iz trenutka u trenutak mijenjam mišljenje oko upisa u srednju školu. Trebala bih uzeti knjigu i pošteno zagrijati stolac jer bez dobrih ocjena neću imati previše opcija. Nije to baš ni jednostavno kad je moja glava puna misli koje baš i nemaju veze sa školom. Mnogi dragi ljudi su oko mene, ali čini mi se da me nitko ne razumije. Moj će se život u jednome trenu promijeniti. Sve će početi iznova. Dok se mnogi moji prijatelji vesele, ja još uvijek nisam spremna na takvu odluku. Imam osjećaj da se jedino ja nisam pronašla ni u jednoj situaciji. Kakve će posljedice donijeti ta odluka? Hoće li se ona naposlijetku pokazati ispravnom? Na ta i još mnogo drugih pitanja neprestano tražim odgovore. Život je takav, pun izazova, snova, maštanja, prepun nadanja. Prvo veliko raskrižje života je tu i ja ću morati odlučiti. Bit ću tužna kada zadnji put kao učenica ove škole zakoračim njenim hodnikom, no svi lijepi trenutci koje sam provela u njoj duboko će mi se urezati u sjećanje.

Lucija Parić, 8.a

Rad u podlozi: Lucija Parić i Karolina Prajo, 8.r

Božićna svečanost

U petak 19. prosinca 2008. godine u našoj je školskoj sportskoj dvorani održana božićna svečanost. Zanimljivim smo programom svojim najbližima htjeli uprizoriti čar Božića. Dječje su ruke neumorno radile i prostor je škole u trenutku bljesnuo dahom Božića. Svojim su se trudom istaknuli učenici razredne i predmetne nastave i njihovi učitelji. Svaka je učionica, kao i školski hol, živopisno prikazivala plod dječjega truda.

Učitelji i učenici 19. prosinca proveli su u radnoj atmosferi čekajući 17.00 sati kako bi svečanost počela. Roditelji i svi ostali gosti odazvali su se u velikome broju. Sav trud i rad učenika urodio je plodom.

Program je bio kreativan i zanimljiv. Učenici drugoga razreda matične škole najavljivali su svaku sljedeću točku. Bilo je svega, i recitiranja, i plesa, i glume i pjevanja. Učenici su na pozornici dali ono najbolje od sebe. Pokoji trenutak treme razbio se već nakon prvih nota, prvih stihova. Dječja ozarena lica pokazala su nam koliko zadovoljstva i sreće ostvarenim leži u tim malenim glavicama. Završna pjesma školskoga zbora ,,Sretan Božić svakome'' stavila je pečat na osmišljenost cjelokupnoga programa.

Ravnateljica škole Cila Tomašić prigodnim je riječima i toplim željama pozdravila sve prisutne i svu je djecu razveselila najavom Djeda Božićnjaka. Svojim nas je riječima pozdravio gospodin Đuro Bukvić, načelnik Općine Lukač koji je razveselio svu djecu predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta sela pripadajućih lukačkoj Općini jer im je omogućila božićno darivanje. Gospodin Bukvić obogatio je i knjižnicu škole dvjema knjigama pod naslovom Leksikon naselja Hrvatske.

Nakon podjele darova svi smo se razišli svojim kućama, no poruka je Božića i putem ove svečanosti ostala jasna: Ljubav, zajedništvo, mir i lijepe želje put su do uspjeha i čine čovjeka sretnim.

Dajana Abalić i Tea Gradinjan, 8. a
i učiteljica hrvatskoga jezika Katarina Krmpotić,

Dan žena

Oproštaj od učiteljica Renate Mihalić i Zdenke Ivančan -Tomšić

Međunarodni dan žena dan je kojim obilježavamo društveni napredak žena, prisjećamo se važnosti i ravnopravnosti žena u cjelokupnome društvu, njihova doprinosa u velikim životnim trenutcima.

U našoj smo ga školi prigodnim programom obilježili 8. ožujka 2008.

Zasigurno će nam ostati u sjećanju jer smo se tom prigodom oprostili s našim dragim kolegicama, sadašnjim umirovljenicama Renatom Mihalić i Zdenkom Ivančan-Tomšić. Dan žena praznik je kojim svakoj ženi svijeta poželimo najljepše želje. Kolegici Renati i Zdenki, koje su se istaknule godinama rada u školskim učionicama, svi smo poželjeli najljepše trenutke i uživanje u zasluženoj mirovini.

Katarina Krmpotić,
učiteljica hrvatskoga jezika

Svjetski dan učitelja

Svake se godine 5. listopada tradicionalno obilježava Svjetski dan učitelja. Kao i prethodnih godina, školi smo prigodnim trenutcima uveličali taj dan. Prisjetili smo se važnosti učiteljskoga poziva, kako za razvoj čovjeka, tako i za razvoj cjelokupnoga društva.

Tea Gradinjan, 8. a

Europski dan jezika

U Gornjem je Bazju u Osnovnoj školi Ivana Gorana Kovačića 26. rujna održana zanimljiva interaktivna prezentacija povodom obilježavanja Europskog dana jezika kojega je utemeljilo Vijeće Europe 2001. godine s ciljem poticanja jezične različitosti, višejezičnosti i cjeloživotnog učenja. Budući je na razini županijskog Aktiva stranih jezika za sve škole bila predložena zajednička tema radnog naslova ''Putovanje Europom'', škola u Bazju je u skladu s tim organizirala virtualno putovanje Europom putem satelitskog pretraživača ''Google Earth''. Djeca su s oduševljenjem reagirala na nove mogućnosti koje pruža Internet.

Ivan Slavić, učitelj engleskog jezika

Majčin dan

U Centralnoj školi Gornje Bazje u svibnju je održan program povodom Majčinog dana. Nastupali su učenici 1., 2., 3. i 4. razreda. Bilo je jako zanimljivo. Nastup učenika bio je jako lijep. Učenici su pjevali, plesali, igrali se i glumili. Pozornica je bila ukrašena šarenim papirnatim cvjetićima. Mame su nas sa zanimanjem gledale i pohvalile nas. Svi smo radili poklone za mame. Veselo smo otišli kući.

Lena Adžamić, 2. r.
CŠ G. Bazje

Dani kruha u mojoj školi

Dan kruha posvećen plodovima zemlje i radu vrijednih ljudskih ruku obilježili smo 17. listopada 2008. u školskom holu. Ja sam, kao i ostali učenici, s mamom i bakom pekla razne pekarske proizvode. Zajedno s 3. razredom mijesili smo i pravili ukrase od tijesta. Bili smo bijeli od brašna kao pravi pekari. Svačanost je molitvom i blagoslovom obogatio naš velečasni. Poslije priredbe svi smo se počastili finim specijalitetima naših mama i baka.

Sarah Bukvić, 4.razred

Misni Blagoslov

Svaku školsku godinu započinjemo misnim blagoslovom. Dana 12. rujna 2008. godine u crkvi Dobrog Pastira u Gornjem Bazju održana je misa posvećena uspješnom radu učenika i učitelja naše škole. Ovogodišnja misa razlikovala se od prethodnih po odličnoj organizaciji vjeroučitelja Ante Zubaka u suradnji s nastavnicom Ivanom Vrbek koja je predvodila školski zbor te s nastavnikom Tomislavom Šipekom koji je uljepšao nastup zboraša sviranjem gitare. Učenici čitači bili su odlično pripremljeni. Misa je odisala skladom i ugodnom atmosferom. Vjerujemo da ćemo se sljedeće godine još više potruditi te da će sve izgledati još svečanije i veličanstvenije.

Lucija Parić, 8.a

MAŠKARE

Maškare su se održale u Centralnoj školi Gornje Bazje u mjesecu veljači. Okupili smo se u holu i svi se predstavili. Bilo je tu vještica, vila, Zorroa, Crvenkapica, kostura, klauna, Batmena i još puno maski. Bila je prava veselica. Izabrane su najbolje maske: 1. Zorro-Mirko Iličić, 2. Navijač-Ivan Knežević, 3. Rokerica-Vedrana Knežević i Dalmatiner-Kristina Mirović. Nagrađeni su dobili priznanja i bombonijere.

Klara Brlić, 2.r.
CŠ G. Bazje

Oproštajni tulum osmaša

Lipanj je školarcima mjesec u kojem sve teče pomalo ubrzanim i nervoznim tempom. Kraj je školske godine, zaključuju se ocjene…

Naši su osmaši posljednjih dana nastave bili opterećeni mnogim mislima, neki čak i dvojbama vezanim za upis u srednju školu. Osim stanja u školskim imenicima, mnoge je učenike okupiralo razmišljanje o završetku njihove osnovnoškolske nastave.

Puno prije nego su se posljednjim školskim zvonom zatvorila vrata učionica, naši su osmaši prionuli na završne pripreme svoje oproštajne večeri.

Sve svoje trenutke provedene u ovoj školi okrunili su završnim tulumom 24. lipnja 2008. godine u 17.00 sati. Marljivo su smišljali program uz veliku pomoć svojih razrednika, nastavnice hrvatskoga jezika Andreje Galović i nastavnika likovne kulture Igora Fučkara. Programu su nazočile ravnateljica škole, pedagoginja škole, tajnik škole, svi učitelji i razredne i predmetne nastave, kao i osoblje

škole. Svojim nas je riječima pozdravila ravnateljica škole Cila Tomašić, ohrabrujući učenike u daljnjemu školovanju. Razrednici su, potom, simpatičnim pošalicama opustili učenike i pridonijeli razvoju atmosfere koja je uslijedila. Učenici su na veseo i zanimljiv način prezentirali svoj program. Bilo je pjesme, plesa, smijeha, redali su se stihovi, a pala je i pokoja suza. Svakoga su od nas učenici razveselili kreativnim šalicama na kojima su ispisali stih-dva s našim karakteristikama. Najučenici škole Klari Baklaić ravnateljica je uručila prigodan dar, a svi su odlikaši na dar dobili Guinessovu knjigu rekorda. Nakon programa uslijedio je pravi tulum učenika. Veseli su osmaši pjevali i plesali, bio je to njihov dan. Ozarenih su se lica oprostili od svoje škole.

Krunoslav Blažević, 8.a

RAZGOVOR S KLAROM BAKLAIĆ
najučenicom škole 2007./2008.

Hej, Klaro! Kako si?
Pozdrav i vama! Odlično sam, hvala na pitanju.
Otkrij nam na početku razgovora gdje si sada, tj. u koju školu sada ideš?
Sada idem u Gimnaziju Petra Preradovića u Virovitici, u prirodoslovno-matematički smjer.
Jesi li se snašla u novoj sredini? Kakav je dojam na tebe ostavila nova škola?
Dobro sam se snašla, većinom zahvaljujući prijateljima iz razreda. Dojam o školi je vrlo pozitivan. Sviđaju mi se i zgrada i profesori i učenici.
Kada bi u dvije-tri rečenice opisala koje su osnovne razlike između osnovne i srednje škole, što bi izdvojila kao najznačajnije?
U srednjoj se školi treba više potruditi da bi se ostvario odličan uspjeh. Imam osjećaj da mi je to u osnovnoj išlo puno lakše!
Kakve te uspomene vežu za osnovnu školu? Sjećaš li se nekog posebnog trenutka?
Tijekom osam godina koje sam provela u toj školi, bilo je mnogo posebnih trenutaka, ali ne želim niti jedan izdvajati. Svi su mi jednako važni i dragi.
U našoj si školi bila najučenica. Obzirom da sada ideš u gimnaziju, jesi li okružena mnogim „najučenicama/cima“ ili i dalje odskačeš po znanju? Drugim riječima, kakva je konkurencija?
Sada sa mnom u razred idu najbolji učenici iz drugih škola pa je konkurencija velika, no ja sam još uvijek jedna od odličnih učenica.
Jesi li u Virovitici stekla neka nova poznanstva? Srećeš li se sa starom ekipom iz osnovnjaka?
Stekla sam puno novih poznanstava, odlično sam se složila s prijateljima iz nove škole, no nisam prestala viđati ekipu iz osnovnjaka. S nekima sam bolja nego što sam bila u osnovnoj, a druge tek povremeno viđam.
Usporedi odnos srednjoškolskih profesora i onaj koji su imali učitelji u osnovnoj školi prema učenicima.
Odnos pretežito ovisi o naravi profesora, no smatram da je u osnovnoj taj odnos bio puno bliskiji.
Kakve kvalitete treba imati dobar i kvalitetan učitelj?
Mora sve svoje učenike jednako tretirati. Većina učitelja, kako bismo mi učenici rekli, imaju svoje „miljenike“, učenike koje preferiraju. Također moraju biti i pravedni u ocjenjivanju te pri predavanju pokušati što bolje objasniti gradivo.
Što za tebe znači prijateljstvo?

Znači mi mnogo. Dobro je imati nekoga kome možeš sve reći, nekoga s kim se možeš zabavljati, nekoga tko će ti uvijek pomoći…
Koje vrline cijeniš kod ljudi?
Iskrenost, poštenje, pravednost, hrabrost pri izricanju svojega mišljenja.
Osim što ideš u novu školu u Viroviticu, što si još novo pronašla u gradu? Izlaziš li vikendom?
Rijetko izlazim u grad, no pronašla sam mjesto gdje prave odličan capuccino!
Kada se tebe sjetimo, uvijek nam je jedna od asocijacija na tebe „istjerivanje pravde“. Pokušaj nam objasniti što za tebe znači „biti pravedan čovjek“?
Treba znati razlikovati pravdu od nepravde te se zauzeti za ono što smatraš pravednim, ne gledati svoje interese. Treba znati i uvidjeti te priznati kad nisi u pravu, već samo imaš suprotno mišljenje od toga. Meni je to često bio problem.
Jesi li samokritična?
Priznajem da jesam. Samopouzdanje mi je jako nisko i nemam baš dobro mišljenje o sebi.
Koje su ti mane, a koje vrline?
Smatram se pouzdanom i ambicioznom. Mana imam puno, a neke od njih su tvrdoglavost, manjak samopouzdanja, kritičnost…
A sada nekoliko brzopoteznih pitanja.
Omiljeno jelo?
Makaroni s tunom.
Omiljeno piće?
Cedevita
Omiljeni film, glumac i glumica? Gospodar prstenova, Viggo Mortensen, Cate Blanchette.
Koju mjuzu najradije slušaš?
Uglavnom slušam baš sve, no najradije metal.
Što te može najviše ižívcirati u životu? Nepravda!
Voliš li dugo spavati? Da, ali nemam puno prilike za to.
Kakvi ti se dečki sviđaju?
Iskreni, inteligentni, pouzdani, pažljivi… Nemam neka visoka mjerila. Izgled mi nije toliko bitan.
Kad bi morala birati između lijepog, ali glupog ili ružnog, ali pametnog, što bi izabrala?
Pametnog, ali ružnog. Iako su inteligencija i izgled relativni pojmovi, osobe kojima je izgled najvažniji smatram površnima.
Smatraš li plavuše glupima?
Naravno da ne! Pa zar boja kose ima veze s inteligencijom? To mi je apsurdno!
Jesi li zaljubljena?
Ne bih o tome, ovo pitanje ću preskočiti.
Što ti je draže, pas ili mačka?
Svi koji me imalo poznaju, znaju da ne podnosim mačke. Dakle, pas. Definitivno!
Kako provodiš slobodno vrijeme (ako ga uopće imaš)?
Imam jako malo slobodnog vremena, no provodim ga zabavljajući se s prijateljima ili na tradicionalan način, pred TV-om.
Imaš li planove za budućnost? Hoćeš li studirati?
Naravno da planiram ići na faks! Samo još ne znam koji, tako da vam na drugi dio pitanja ne mogu odgovoriti.
Treba li poštivati roditelje i starije općenito?
Da, treba ih poštivati.
Misliš li da bi starije generacije trebale malo više poslušati što mlađi imaju za reći?
Mislim da bi trebali. Oni ne uvažavaju mišljenje mladih jer ih smatraju nezrelima, a sebe smatraju iskusnijima.
Želiš li nešto poručiti učenicima i učiteljima u svojoj bivšoj školi?
Učenicima želim reći samo da se potrude oko uspjeha, a sve nastavnike želim puno pozdraviti te im zahvaliti! Pogotovo svojoj bivšoj razrednici Andreji Galović te nastavniku Oliveru Bešiću, na dugotrajnim razgovorima! Pozdrav.

Dajana Abalić i Tea Gradinjan, 8.a

ABORIDGINI - AUSTRALSKI DOMOROCI

Aboridgine koji žive na stari način karakterizira nomadski život. Budući se ne zadržavaju dugo na jednom mjestu, grade kolibe od bilja, kore drveta i lišća

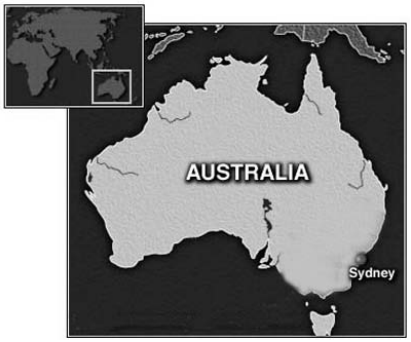

Prvih osam godina svog života proveo sam u Sydneyju, najvećem gradu daleke Australije. Sjećam se mnogih zanimljivosti, a posebno su mi se u sjećanje urezali susreti s tamošnjim domorocima, ljudima neobična izgleda.

Aboridgin [aboridžin] je europski naziv za australske domoroce, koji potječe od latinskog pojma ab origine, što znači od početka, koji žive tu oduvijek. Oni više vole da ih se naziva Koori, kako sami sebe nazivaju. Pigmoidne su rase; nižeg rasta, tamne puti i tamne kovrčave kose, širih nosnica i velikih usana.

Iako se najveći dio australskih domorodaca prilagodio suvremenom načinu života, neki su i dalje privrženi svojoj vjeri, kulturi i običajima. Prije dolaska Europljana na australsko tlo bilo ih je više od 300 tisuća. Danas ih ima oko 200 tisuća, a tek je pedesetak tisuća njih zadržalo svoju kulturu i jezike (bilo ih je ukupno oko 600). Mnoge skupine i danas žive istim načinom života kako su živjeli i prije no što je James Cook otkrio ostatku svijeta postojanje Australije 1770. godine, te prije no što je 1778. godine Engleska, u nedostatku mjesta u svojim zatvorima, brodom poslala prvu skupinu robijaša da se ondje nastane i kolonijaliziraju domorodačko stanovništvo.

Žive obično u porodičnim grupama, s vođom na čelu. Za grupe koje su zadržale stari način života (lov i skupljanje hrane) karakterističan je nomadski život. Budući se ne zadržavaju dugo na jednom mjestu, grade kolibe od bilja, kore drveta i lišća. Glavne privredne djelatnosti su im skupljanje bilja i sjemenja u unutrašnjosti kontinenta te lovljenje rakova i školjaka na obalnom dijelu. Kopljem i bumerangom love ptice, manje životinje i reptile, a lovci ulovljeno dijele s ostatkom grupe. Oskudnu odjeću pletu od biljnog vlakna, a nepokriveni dio tijela ukrašavaju na karakterističan način, crtama, točkama i jednostavnim crtežima crvene, bijele i žute boje.

Vjeruju da se duše nakon smrti ponovno vraćaju na zemlju u obliku neke životinje (reinkarnacija). Vjeruju u božanske pretke, u nebeska bića, a snažno je prisutan i totemizam - vjerovanje da se duhovno mogu povezati sa svime prisutnim u prirodi, životinjama, prirodnim pojavama, nebeskim tijelima, pa i uporabnim predmetima. Jedan od najvažnijih predaka je Dugina zmija, most između duhovnog i materijalnog, neba i zemlje. Ona im je podarila znanje o kulturi i obredima, za život važnu vodu koje nema dovoljno u Australiji. Predstavljaju je bumerang, njihovo najpoznatije oružje te poznati puhački instrument didgeridoo.

Bumerang je poznat i drugim narodima otprije nekih 5000 godina. Poznavali su ga stari Egipćani, Indijanci Hopi iz Arizone te pojedini narodi u Skandinaviji i Africi. Upotrebljavao se za lovljenje ptica, riba i ostalih životinja, za rekreaciju i u religijskim obredima, dok se u borbama nisu koristili. Domorocima je služio kao udaraljka za sviranje. Različitih su veličina i oblika; križni,

Adrian svira didgeridoo, a ispred njega se nalazi bumerang

zaobljeni, u obliku ipsilona, a najpoznatiji je uglasti koji se vraća pri ispravnom bacanju.

Bumerang se pri bacanju ne drži vodoravno kao frizbi, već okomito, za jedno krilce. Okrene se na način da se gleda njegova bočna, tanja strana. Pridržava se palcem i kažiprstom, a drugo krilce je okrenuto od lica. Pozornost se ne usmjerava na jačinu, već brzinu okretanja, dakle bitan je trzaj izbačaja iz zapešća, odnosno iz lakta. Smjer kruženja bumeranga ne određuje se rukom kojom se izbacuje, već ovisi o bumerangu (desnoruki kruži nalijevo, a ljevoruki nadesno). Ako se pravilno

Aboridgini poziraju s Adrianovim djedom i bakom

baci, bumerang napravi luk i vrati se na mjesto odakle je bačen pa ga je u zraku nakon malo vježbe moguće ponovo uloviti.

Smatra se da je didgeridoo najstariji puhački instrument na svijetu. Pronađen je na crtežima na stijenama starim 2000 godina. Različitih su dimenzija, dužine obično od 100 do 250 cm, a postoje i oni dugi po nekoliko metara. Usnik, otvor za usta u koji se puše, širok je 3-5 cm, a otvor kroz koji izlazi zrak - zvono, obično je širi od usnika, što ovisi o samom komadu debla od kojeg se izrađuje. Prvotno se izrađivao od bambusa, potom ga mijenja trajnije eukaliptusovo drvo, ali se može naći i od drugih, pristupačnijih vrsta drveta, čak i od plastike. Izrađuje se od pomno izabranog debla kojeg su izdubili termiti, a majstori ga kasnije dorađuju dlijetom te otvor za usta premazuju pčelinjim voskom kako bi ga smanjili, ili prilagodili da bude ugodnije svirati. Oslikavaju ga u tradicijskom stilu, točkastim i prugastim uzorkom te pojednostavljenim životinjskim ili ljudskim oblicima koji predstavljaju toteme. Svirao se pri obredima, a danas se koristi i pri opuštanju, meditaciji i zabavi. Nerijetko se sviranje bumeranga kombinira s udaraljkama i pjevanjem. Kako mi volimo svoju tamburicu, tako oni vole svoj didgeridoo.

Sviranje didgeridooa svladava se u tri koraka. 1) Osnovni zvuk dobiva se tako što se usnama zatvori usnik. Zrak nakupljen u plućima izbacuje se uz trzaj usnama kako bi se proizveo vibracijski zvuk, a daljnjim vježbanjem zvuk se oblikuje pomicanjem usana, obraza i jezika. 2) Drugi korak je naučiti kružno disati kako se zvuk ne bi prekidao pri udisajima. Obraze, prethodno napunjene zrakom, treba mišićima lica stiskati ispuhujući zrak te istodobno kroz nos udisati novi zrak. Za svladavanje kružnog disanja potrebno je mnogo vježbe. 3) Nakon usavršavanja prva dva koraka, dobro je uvježbati grlo i glasnice za proizvođenje zvukova životinja pri sviranju vibracijskih tonova iz prvog koraka.
Ovaj zanimljivi instrument sve više privlači pažnju Europljana pa ga imamo prilike čuti i na Starom kontinentu.

Adrian Tkalčec, 8.a

MARIN DRŽIĆ - SVJETSKI PISAC

2008. - godina Marina Držića

Marin Držić jedan je od najvećih komediografa hrvatske književnosti uopće. 2008. godine obilježavamo 500. godinu njegova rođenja. Budući je Držić pisac koji se svojim osebujnim književnim radom, bez sumnje, nametnuo i mnogim svjetskim piscima, svakako zaslužuje da 2008. godinu posvetimo upravo njemu. Kolika je aktualnost hrvatskoga klasika i koliko on živi i u svjetskoj književnosti, potvrdit će činjenica da je najslavnija Držićeva komedija "Dundo Maroje" sabrana u prijevodima na osamnaest jezika. Držić je pisac koji je pisao prvenstveno komedije, ali i pastirske igre, farse, tragedije, poetska djela te neknjiževne spise. Možemo samo zažaliti što svježina njegova izraza nije osvanula u još pokojemu djelu, u još kojoj komediji, što se pred kraj svoga književnoga stvaralaštva Držić okrenuo politici. Držić je jedna od najuvjerljivijih i najpotpunijih persona 16. stoljeća, a njegov pristup, blizina puku i razumljiv jezik, daju nam svako pravo da ovoga pisca veličamo mnogim atributima.

Rea Pranjić, 8.b

Marin Držić - komediograf zauvijek

Hrvatski komediograf Marin Držić rođen je 1508. godine u Dubrovniku. Bio je pjesnik, dramatičar i političar iznimno nemirnoga života, dubokoga osjećaja za okolnu zbilju i nepotkupljive sposobnosti da viđeno pretvori u istinsku poeziju - prije svega vizualnu poeziju scene. Rođen je u obitelji s puno djece u kojoj se s nelagodom čuvalo sjećanje na kotorsko podrijetlo i gubitak plemstva zbog kukavičluka nekog pretka koji je, navodno, pobjegao pred kugom. Otada je u mladoga Držića ušlo nezadovoljstvo socijalnim položajem kojega se više nikada neće oslobodi-

PIESNI MARINA,
DARXICHIA VIEDNO
STAVGLIENE
SMNOSIM
DRVSIM LIEPIM
ſTVARMI
M. D. L I

ti. Književni dar razvio je gledajući seljačke lakrdije, komedije i pastirske igre. Godine 1538. dobiva vlastitu stipendiju i odlazi u Italiju na studij. U periodu od 1539. do 1543. studira crkveno pravo u gradu Sieni. Na ispitima ne blista i nije uzoran student, ali kako je bio omiljen među studentima, oni su ga 1541. godine imenovali upravnikom studentskog doma i vicerektorom sveučilišta. Tada je već bio u umjetničkim vodama. Držić 1543. napušta studij i vraća se kući, te počinje pisati komediografska djela i upada u dugove. Godine 1548. počinje jedno od najvažnijih razdoblja u Držićevu životu. Tada je izvedena njegova izgubljena drama ,,Pomet''. Tu

počinju nevolje kojima je bio žrtvom jer je scenski oblik literature od svih najneposredniji, a time i najneugodniji. Ljudi se prepoznaju po sceni pa su se i Dubrovčani sigurno prepoznavali u dosljednoj komediji dum Marinovoj. A Držić je, kao svjetski putnik i trgovac, orguljaš u crkvi, đak u Sieni i bučan sudionik u njezinu studentskom domu, spretan priređivač zabava i maskerata, povratnik u rodni grad i potencijalni urotnik protiv vlastitog grada, imao što promatrati i o čemu pisati. Po tome je Držić jedinstvena pojava u starijoj hrvatskoj književnosti, pisac koji se usuđuje dati kritiku vlastitoga grada. Godine 1562. odlazi u Veneciju, ali se povremeno vraća u Dubrovnik. Četiri godine kasnije odlazi u Firenzu i upućuje firentinskom vojvodi Cosmu I. i njegovom sinu Francescu pet iznimno važnih pisama u kojima je, između ostalog, tražio da se u Dubrovačkom senatu izjednači broj pučana i vlastele. Plan mu je bio neuspješan. Držićeva su djela izvodile kazališne družine diljem zemlje. Bio je pjesnik vedre, renesansne glume.

Držić je zasigurno najveći komediograf hrvatske književnosti, a njegov se komediografski opus održao sve do danas snagom iznimne umjetničke inspiracije.

Tanja Pajić, 8.b

Držićeva proturječja

Držića su, kao izrazito načitanoga književnika, opterećivala mnoga proturječja kako u književnosti, tako i u politici i u stvarnome životu. Mnoga su proturječja proizašla iz samoga Držićeva života, iz neimaštine u kojoj je živio, iz njegova djetinjstva. Proturječjima, dakle, vrvi i njegov život i njegovo djelo, a samim time i smisao i značenje i jednoga i drugoga.
Držićev je život prepun sukoba koji traju, sukoba između domovine i

TIRENA COMEDIA
MARINA DARXICHIA
Vucetta, i, Obrad Prolog gouore.
I L I s toi Obrade sla kosokragize?
Snasc kadmi vkrade dusc ialouizze?
Tere slouu gnima lupexe druxim,
Cetar dni pak skima islexia u simu;
O. Druxbusamia gostio i iosecchiu gostiti,
Er nisam argia bio ni vedasc kako ti;
Prominci Vuk dlaku ali chind nikada;
Prikladansi kraku ki ide nasada;
V. Komusc kascesc hai? alite nesnamo,
Rukumi sicno dai nu odklete imamo?
O. Isdoma bratte moi, mastiza oui mich
Vliepo miesto onoi da prodam domich;
V. Ostani maslo sad, nu istom obidi —
Ocima oni Grad, kakanisse vidi.
O. Gliedanssi naisne Dubrouaice slauni,
Da nussi ti suime na vidicnie sprauni;
Dicisse tue bitie nebeskim dari suim
Kakono Prolitie zuietiem raslizim;
Viginse vgoiu pokoino gdi stoisc,
I, iak bubrek vloiu: gdisse liepo tonisc;
V. Besiede ostani; gdie mir tuie Bog;
Axiuotie pratti gdie pranda i raslog:
Oudi braste putnik ima mirno stanie,
Nesumogni sao clouik damu vsimc imanie;
A 4 Lupe-

inozemstva, između siromaštva i bogatstva, želje za mirom i one za pustolovinom, a posebno je istaknut sukob između privrženosti politici i privrženosti književnosti. Čovjek željan znanja sputan je svojim siromaštvom, neimaštinom u kojoj se našao. Već iz prvih stranica njegove biografije možemo iščitati velik raspon nepomirljivih vrijednosti.
Držić je ugradio proturječja u smisao svojih tekstova čime im je podario znatnu notu životnosti te u velikoj mjeri unio sebe u svoja djela.
Držić je svoje komedije stvarao po uzoru na velikoga antičkoga komediografa Plauta. Dok je Plaut svoje komedije pisao za znalce, za načitane ljude (eruditske komedije), Držić je svoje komedije posvetio i obrazovanoj i neobrazovanoj sredini. Komedije su mu komunikativne i razumljive svakome, a ipak usklađene s plautovskim izrazom.
Proturječja su Držiću glavna nit stvaranja. S jedne strane on je tradicionalan, s druge opet inovativan, koristi elemente fikcije i zbilje. Djela su mu prepuna tragičnoga i komičnoga.
Držiću je vrlo često predmet igre svakodnevni život, vrlo često sučeljava literaturu i život i sukobljava ih. Njegova je namjera dvostruka; želio je pokazati čitatelju kako je jedno od drugoga različito i kako jedno drugome ponekad nalikuje. Time je vrlo često zbunjivao gledatelje, a zbunjivanje gledatelja u pogledu fikcije i zbilje često je njegov cilj.
U Držića se često susreću oprjeke poput sreće i nesreće, pameti i gluposti, bogatstva i siromaštva, mladosti i starosti, sela i grada, poštenja i pokvarenosti, gospodara i sluge, književnosti i zbilje.
U prologu jedne od svojih najvažnijih komedija *Dunda Maroja* Držić kaže da su se nakaze rasprostranjene u ovomu našemu svijetu i rovare po njemu, samo što ih je teško razlikovati od dobrih i umnih ljudi. Ali u tome će pomoći komedija: tko je pohvali, taj je dobar (ljudi nazbilj), tko je pokudi, zao je (ljudi nahvao).
Svijet se, dakle, prema Držiću sastoji od dobrih i zlih ljudi i među njima traje neprestana borba. Držiću je cijeli svijet proturječan i na tome on temelji svoja djela i na tim proturječjima leži snaga Držićeva stvaranja.

Koja je onda poruka svih tih proturječnih pojava Držićeva talenta?
Iako su neka proturječja prevladana, jasno je da Držić piše o problemima i izvan njegova vremena, o problemima svakodnevnice.
Dakle, iako je Držić govorio o Dubrovniku, manama tadašnjih ljudi, manama tadašnje vlasti i tadašnjega vremena, mnoga su proturječja zastupljena kroz sva vremena.
Uzmimo samo ljude nahvao i ljude nazbilj. Ne rastuži li nas činjenica kada primijetimo da i danas postoji mnogo ljudi nahvao? Mi smo tu kako bismo u svakom trenutku, makar jednom lijepom gestom, pridonijeli da svijet oko nas bude ljepši, bolji. Nije li to jedna od poruka Držićeva djela? Ili, primjerice, što je sreća? Čovjek bi trebao posjedovati dovoljnu količinu životnoga optimizma, trebao bi biti mudar, spretan i okretan, trebao bi u pravim trenutcima reagirati na prav način kako bi uspio u životu. Mi bismo sami trebali znati postaviti svoje životne ciljeve i oduprijeti se porocima te na ispravan način ostvariti životnu sreću. Pritom treba imati na umu da ne možemo uvijek ostvariti sve što želimo, ali ne bismo zbog toga trebali dopustiti da nam ono što je pored nas, što nam je blisko, izmakne iz ruku. Savršenstvo nije presudna nit koja će nam pomoći da ostvarimo ono što je najbolje za nas.
Držićeva veličina leži upravo u činjenici što je poznavao probleme bilo kojega čovjeka toga vremena, a svojim je proturječjima i životnim pitanjima ostvario cilj svoga stvaranja. Svatko će se zapitati o pravim i istinskim ljudskim vrijednostima susretne li se s bilo kojim Držićevim djelom.

Lucija Parić, 8.a

Jeste li znali...

... da se komedija, kao i tragedija, razvila u antičkoj Grčkoj?
... da je komedija u početku označavala pjesmu koju su na otvorenim prostorima izvodile grupe mladića zbijajući šale na račun svojih sugrađana?
... da je Marinu Držiću nadimak bio Vidra?
... da je Marin Držić bio i pisar po solanama i svirač u crkvama?
... da je Držićev lik Škrtca nastao po uzoru na djelo Tita Makcija Plauta, najvećega komediografa u rimskoj književnosti ("Aulularia" ili "Ćup sa zlatom")?
... da je jedna od najvažnijih tema Držićevih komedija pretjerana škrtost?
... da je u Držićevim komedijama zastupljena draž pučkoga govora (prostonarodni jezik)?
... da je Držić progovarao o ,,ljudima nahvao'' i ,,ljudima nazbilj'', misleći na lažne i prave ljude (ljude s maskama i bez maski)?
... da je svakom svojom komedijom Držić aludirao na društvo i malodušnost tadašnjega društva?
... da je Držić pisao u prozi, prekidajući tako s tradicijom pisanja isključivo u stihu?
... da je Držić pisao i o odnosu starosti i mladosti, ali sam se stavlja na stranu mladosti?
... da je Držić bio jedinstvena osoba jer se svojim djelima borio protiv rasipnosti, protiv neodgovorne vlasti u Dubrovniku, da se zalagao za bolji i pravedniji svijet?
... da kazalište u Dubrovniku nosi ime Marina Držića?
... da je o Držićevu životu 2006. godine snimljen film Libertas?

Karolina Prajo, 8.a
Rea Pranjić, 8.b

Marine, molim autogram!

Prije Valentinova u našu školu došao je Marin. Marin želi postati učitelj, zato je došao u našu školu na praksu. On je simpatičan, dobar i pametan dečko. Na Valentinovo, Marin je u našoj školi održao koncert. Na koncertu su bile najpopularnije pjesme Olivera Dragojevića i Toše Proeskog. Nakon tih pjesama vikali smo da hoćemo još, a onda je Marin otpjevao pjesmu „Igra bez granica".

Drugi dan poslije koncerta, svi su od njega tražili autogram. Cijela škola je poludjela za najpopularnijim pjevačem u Gornjem Bazju.

Nakon tri dana Marin je došao u naš razred. Svi smo bili jako uzbuđeni. Marin nam se predstavio, rekao je da voli pjevati,glumiti i plesati. Na satu likovne kulture ispričao nam je priču o tigru i dugi i objasnio nam što je naš zadatak. Rekao je da napišemo svoje najmilije pjesme.

Marin je u četvrtak bio naš učitelj na dva sata. Ta dva sata smo razgovarali o hrvatskim kneževima i kraljevima. Sutradan smo na nultom satu radili dramske vježbe. Naučili smo vježbe: Zip-zap-zop, Ogledalo i Impulsi. Na kraju četvrtog sata pjevao je naše najdraže pjesme. Najviše je pjesama bilo od Toše Proeskog. Pjevao je: "Bože, brani je od zla", "Veži me za sebe","Volim osmjeh tvoj","Igra bez granica", "Ubijaš me usnama" i „Na pola srca, na pola duše".

Sve je lijepo otpjevao i to nam je ostalo uspomena za pamćenje. Lijepo nam je kad netko od studenata dođe u naš razred održati praksu.

Elena Topolovčan i Antonela Čugalj, 4. r.

Kazališni sat

Učenici viših razreda sa svojim su nastavnicima 10. travnja 2008. godine posjetili Kazalište Virovitica. Pogledali su predstavu *Kazališni sat* koja im je zorno prikazala način nastajanja predstave, odnosno drame. Ovom su se predstavom željeli prikazati i naglasiti i oni nedostupni kazališni trenutci, sve ono što se događa iza pozornice. Predstava je privukla pozornost i učenika i nastavnika jer su elementi koji prikazuju sam nastanak predstave neopterećeni stručnom literaturom, već su uprizoreni na vrlo zanimljiv i duhovit način.

Rea Pranjić, 8.b

Mi u gostima

Četvrti razred iz Gornjeg Bazja posjetio je 14. ožujka 2008. godine Dječji vrtić Cvrčak u Virovitici. Bili smo gosti skupine Loptice. Srdačno su nas dočekali i počastili. Održali smo im scensku igru "Kamo ide naše smeće" i svima poklonili jedan cvijet koji smo sami izradili kao simbol očuvanja i uljepšavanja okoliša.

Zajedno smo se igrali njihovim igračkama, upoznali nove male prijatelje i proveli lijepe zajedničke trenutke.

Pozvali smo ih u posjet našoj školi, što su oni veselo prihvatili. Zahvaljujemo ravnateljici Dječjeg vrtića Cvrčak gospođi Ani Tomac i odgajateljima Mladeni Erjavec i Saši Dronjku.

Antonela Čugalj i Elena Topolovčan 4.r.
CŠ Gornje Bazje

Izlet na Jankovac i u Orahovicu

Dana 20. svibnja 2008. u 7 sati ujutro krenuli smo na put u Orahovicu i na Jankovac. Nakon dolaska na odredište krenuli smo u obilazak lokaliteta u sklopu Parka prirode ''Papuk''. Prolazili smo ispod slapa Skakavac. Iako je bilo maglovito i kiša sipila, ništa nas nije moglo spriječiti u šetnji. Poslije obilaska parka mogli smo se fotografirati i jahati na konju.

Otišli smo u Orahovicu i ručali u hotelu. Poslije smo bili u disko-klubu i plesali. Vratili smo se kući u ranim večernjim satima.

Ivana Deak i Viktorija Brlić, 4. r.
CŠ Gornje Bazje

Logotip

Logotip ili logo vizualni je identitet neke ustanove, mjesta, ali i škole. Znak ili logo prvo je što netko primijeti i ono što bi se trebalo dugo pamtiti. Vođeni ovim smjernicama i mi smo odlučili napraviti logotip naše škole. Na satima likovne kulture osmislili smo i grafičkom tehnikom kartonskog tiska izradili svoje prijedloge koje smo zatim objedinili u jedan zaštitni znak. Cilj nam je bio da on bude zanimljiv, jedinstven i prepoznatljiv. Jesmo li u tome uspjeli, prosudite sami!

Karolina Prajo, 8.a

IZLET...

... na Bjelolasicu

Dana 30. svibnja 2008. godine učenici sedmih i osmih razreda sa svojim su se nastavnicima i vodičem zaputili na Bjelolasicu. Putem smo posjetili i Karlovac te smo razgledavali znamenitosti grada koji leži na četiri rijeke. Vidjeli smo glazbenu školu grada Karlovca, veliki uređeni park te prošetali pored Gradskoga muzeja. Posjetili smo i Ogulin, gdje nam je svima za oko zapeo Đulin ponor, dubok ponor rijeke Dobre. Ime je dobio prema legendi o mladoj djevojci Đuli koja je živjela ondje u 16. sto-ljeću. Stigavši na Bjelolasicu, posjetili smo razne sportsko-rekreacijske

terene; vidjeli smo terene skijaških staza, prostrane i guste šume, a sve to udišući svjež planinski zrak. Iznenadio nas je susret poznatim hrvatski sportašem Stipom Božićem koji je ondje boravio pripremajući se za skorašnju borbu. Cilj našega putovanja okrunili smo prigodnim obrokom. Putem kući zaustavili smo se i razgledavali ljepote akumulacijskoga jezera Sabljak. Začudili smo se znatnoj površini toga jezera, kao i ribama koje smo tamo ugledali. Nakon cjelodnevnog razgledavanje krenuli smo kućama.

Tanja Pajić, 8.b

... na Risnjak

U ranim jutarnjim satima 30. svibnja 2008. pošli smo na izlet u Nacionalni park Risnjak. Izletu su nazočili učenici petih i šestih razreda, njihovi nastavnici, kao i ravnateljica škole. Već na samom ulazu u Nacionalni park Risnjak privukla nas je iznimna ljepota netaknute prirode toga kraja. Odlučili smo prošetati Poučnom stazom *Leska* koja nam je pružila mnoge zanimljivosti, a pratio nas je svjež gorski zrak. U sjećanju će nam svakako ostati mnoštvo ponikava, brojne gorske livade, razne šume, "pijano" drveće svinuto sve do tla, hranilište životinja, kućica u kojoj se na umjetan način proizvodi ugljen, a posebnu nam je pozornost privukla osmatračnica. Turistima je ona vrlo za-

nimljiva jer se nerijetko dogodi da u samoj njezinoj blizini zaluta i pokoji ris, medvjed ili neka druga zanimljiva životinja toga predjela. Sljedeće odredište bio nam je Lukovdol, smješten u sjeveroistočnom djelu Gorskoga kotara. Lukovdol će nam zasigurno svima ostati u lijepome sjećanju jer smo u njemu posjetili kuću pisca po kojem je naša škola dobila ime. Goranova je kuća pretvorena u muzej, a u njegovu je sklopu načinjena i knjižnica, memorijalni dio i galerija gdje smo vidjeli mnoge zanimljivosti o Goranovu životu i stvaralaštvu. Nakon razgledavanja Goranove kuće sjeli smo u autobuse i krenuli kućama.

Matej Brlić, 7.a

DJEČJE HODOČAŠĆE POŽEŠKE BISKUPIJE U VOĆINU OKUPILO JE OKO TRI TISUĆE OSNOVNOŠKOLACA

I ove je godine požeški biskup mons. dr. Antun Škvorčević, u koncelebraciji s četrdesetak svećenika, predvodio svečano euharistijsko slavlje na kongresnom prostoru pored crkve koja je ponovno izgrađena. Bilo je to jedanaesto hodočašće učenika osnovnih škola Požeške biskupije, odnosno, kako organizatori ističu, 37. organizirano dječje hodočašće u to marijansko svetište. Iz naše je škole išlo stotinjak učenika a uglavnom sedmaši i osmaši u pratnji djelatnika škole, Olivera Bešića, Milanke Bukvić, i našeg vjeroučitelja Ante, kao i župnika vlč. Tomislava.

Požeški je biskup, izrazivši radost zbog brojne okupljene djece, pozvao mlade hodočasnike da svoj pogled uprave prema liku Majke Božje Voćinske, kojeg već nekoliko stoljeća promatraju svojim vjerničkim očima mnogi hodočasnici, kako bi po Mariji Bogu uputili svoje molitve i zahvalnost.

Nakon misnoga slavlja, na kojemu je biskup podijelio i posebna priznanja grupama ministranata, kao i najboljima iz vjeronauka na razini Biskupije, već po ustaljenom običaju, djeca su nestrpljivo iščekivala druženja kroz razna sportska natjecanja, a posebno ona u znanju vjeronauka. Naime, to je tradicija voćinskoga Dječjeg hodočašća još od samih početaka, a poseban je oblik druženja, zbližavanja i stvaranja novih prijateljstava.

vjeroučitelj Anto Zubak

Iskoristi dan

U vijećnici Virovitičko - podravske županije 14. lipnja 2008. održana je dodjela nagrada za sudjelovanje na likovnom i literarnom natječaju „Iskoristi dan“. Naime, na temelju programa rada školskih preventivnih programa, po osmi put organizirao se natječaj za učenike osnovnih i srednjih škola u likovnom i literarnom izričaju na temu „Iskoristi dan“. Inače, natječaj se organizirao u suradnji sa Službom za društvene djelatnosti Ureda državne uprave, Zavodom za javno zdravstvo sv. Rok, povjerenstvom za suzbijanje ovisnosti i Centrom za prevenciju i suzbijanje ovisnosti Virovitičko - podravske županije. Na dodjeli nagrada bili su učenici koji su sudjelovali na natječaju, njihovi mentori, ravnatelji osnovnih i srednjih škola te koordinatori školskih preventivnih programa.

Nagrade najboljima uručio je župan Virovitičko - podravske županije, Tomislav Tolušić koji je pohvalio akciju i naglasio značaj školskih preventivnih programa. Iz naše su škole na natječaju sudjelovali, a samim time i nagrađeni, Danijela Mandić, Mihaela Petrović, Marija Petras, Antonio Matošević, Ivan Piljek i Martina Majkovčan.

Igor Fućkar, učitelj likovne kulture

Naše novo igralište

Dana 14. listopada 2008. godine u Područnoj školi Dugo Selo Lukačko otvoreno je novo športsko igralište. Za tu prigodu učenici su pripremili ples, recitacije i pjesmice. Nakon pozdravnog govora ravnateljice igralište je otvorio župan Tomislav Tolušić. Presijecanje vrpce prepustio je učenicima. Načelnik Općine Lukač gospodin Đuro Bukvić darovao je učenicima nekoliko lopti za igru. Igra je mogla započeti!

Anamarija Živković, 4. r. PŠ Dugo Selo Lukačko

Otvorenje malonogometnog igrališta

U skopu otvorenja malonogometnog igrališta s umjetnom travom, ukupne vrijednosti 550.000 kuna, 6. listopada 2008. u popodnevnim satima održan je turnir u malom nogometu. Sudjelovali su dječaci od 5. do 8. razreda. Najbolji su bili učenici 7.a razreda, dok je drugo mjesto zauzeo 7.b razred. Nakon utakmica učenicima su uručeni prigodni darovi, zastava HNS-a, lopte i knjige *Bronca 98* autora Branka Stipkovića. Ovo je prvo igralište takve vrste u Općini Lukač.

Lucija Parić, 8.a

PRVENSTVO ŠKOLE U BASKETU

Prvenstvo škole u basketu počelo je 5. prosinca 2008. To je igra prema košarkaškim pravilima u kojoj igraju dva protiv dva igrača na jedan koš. Sudjelovali su učenici od 5. do 8. razreda.

U finalu dječaka 5./6. razreda igrali su Bojan Tatić i Marko Sobočan protiv dva Mateja, Horvata i Markovića. Pobjedu su odnijeli Bojan i Marko rezultatom 11:3.

U finalu dječaka 7./8. razreda rezultatom 11:0 Adrijan Tkalčec i Denis Rajnović pobijedili su Matu Iličića i Filipa Kihara.

U finalu djevojčica 5./6. razreda igrale su Katarina Prajo i Josipa Parić kojima su protivnice bile Rea Boncek i Ana Križić. Pobjeda je pripala Katarini i Josipi s rezultatom 6:3.

U finalu djevojčica 7./8. razreda igrale su Valentina Vargović i Karolina Prajo protiv Eme Bukvić i Ivone Ivoš. Rezultatom 8:6 pobjedu su odnijele Ema i Ivona.

Svi pobjednici dobili su slatke nagrade. U dvorani se okupio veliki broj gledatelja. Atmosfera je bila vatrena uz navijačke pjesme. Pobjednici, bili ste super! Vidimo se dogodine!

Viktorija Sabo i Ana Bakić, 6.b

Ususret olimpijskim igrama

Francuski pedagog i humanist Pierre de Coubertin, dobro upoznat s poviješću antike, došao je na ideju da bi trebalo obnoviti Olimpijske igre kako bi se sportu dao organizirani, ali i humanizirani sadržaj. Želio je u suvremenom svijetu obnoviti ideju suradnje, ljubavi i mira među narodima. Smatramo ga osnivačem suvremenog olimpijskog pokreta koji je svoju ideju proveo u djelo na prvim suvremenim olimpijskim igrama. Održane su u glavnom gradu Grčke, prapostojbini Igara - Ateni, 1896. godine. Temeljno načelo modernih olimpijskih igara postavio je Pierre de Coubertin i ono glasi da na njima ne smije biti diskriminacije ni jednog sportaša iz rasnih, religijskih, nacionalnih ili političkih razloga. U ljeto 2008. godine olimpijske igre održane su u Pekingu. Bila je to odlična prilika da naše učenike upoznamo s poviješću olimpijskog pokreta, njegovim ciljevima te živopisnom ikonografijom koja prati olimpizam.

To su bili i moji prvi razlozi za organizaciju projektnog dana "Ususret olimpijskim igrama". Našim školskim igrama trebalo je dati lokalni, dječji karakter. Organizirati igre nikako nije bila dječja igra, već ozbiljan posao koji je trajao cijelu školsku godinu uz svesrdnu pomoć i suradnju učenika, učitelja, roditelja te nezaobilaznih sponzora. Važno je spomenuti sponzore projekta Općinu Lukač, poduzeća Artos, Krijesnicu, Stil Iličić i Prajo&CO. Vidjevši na natjecanju sretna i namijana lica,ali i pokoju suzu zbog poraza, mogu samo reći da su se svi ciljevi ovog projekta ostvarili. Hvala svima.

Projektni dan "Ususret olimpijskim igrama" napokon je uz višetjedna odgađanja zbog lošeg vremena održan u Gornjem je Bazju na igralištu HŠD Bratstvo 17. lipnja 2008. godine. Učenici 1.-8. razreda matične i svih područnih škola natjecali su se u nizu sportskih disciplina od kojih je s najviše simpatija i odobravanja prihvaćeno potezanje užeta. Igre je otvorila zamjenica ravnateljice gospođa Ankica Kovačić, a okupljene je pozdravio načelnik Općine Lukač gospodin Đuro Bukvić u društvu predsjednika Školskog odbora gospodina Franje Kostelca.

Događaju punom veselja, dječje radosti i natjecateljskog žara svjedočilo je mnoštvo roditelja koji su se i ovom prilikom istaknuli surađujući sa školom na obostrano zadovoljstvo, a dojam cijele manifestacije nije mogla pokvariti niti prolazna kiša.

Kažu da je važno sudjelovati, a ja ću reći da mi je bilo zadovoljstvo biti dio ovog projekta!

Saša Topić, učitelj TZK

Bajerice

U četvrtak 09.10.2008. godine u Virovitici na terenima TK "Didon" održano je Županijsko prvenstvo školskih športskih društava u tenisu za djevojčice. Za ŠŠD Vihor nastupile su Ana i Katarina Bajer. Ostvarile su izvrsno treće mjesto.

Marijan Miličević
Margita Nikolić, 7.b

ŠAHISTI

Suhopoljska je škola u petak 28. studenoga 2008. bila domaćin prvenstva osnovnih škola u šahu kategorija dječaka. Za našu ekipu "Vihor" sudjelovali su učenici Nikola Knežević (kapetan), Roko Ukić i Denis Rajnović iz 8.a te Luka Vukšan i Marko Sobočan iz 6.b razreda. Cijelo vrijeme hrabrio nas je i bodrio naš nastavnik Saša Topić. Tijekom svih kola trudili smo se te do kraja skupili 10 bodova, što znači da smo toliko puta i pobijedili. To je za nas veliki uspjeh. Želimo i nadalje predstavljati našu školu i biti još uspješniji u šahu.

Marko Sobočan, 6.b

Dana 04. travnja 2008. godine u OŠ Eugena Kumičića u Slatini održano je natjecanje u krosu. Krenuli smo bez ikakvih očekivanja pa nas je Antonio Paulović ugodno iznenadio ostvarenim drugim mjestom u kategoriji 5. i 6. razreda.

Marijan Miličević
Margita Nikolić,7.b

Hrvatski olimpijski dan

Hrvatski olimpijski odbor (HOO) utemeljen je 10. rujna 1991. godine te se tog datuma svake godine ne inicijativu HOO-a obilježava Hrvatski olimpijski dan. Cilj programa je masovnije uključivanje građana u razne oblike sportskih aktivnosti i podizanje svijesti o važnosti redovnog bavljenja tjelesnim aktivnostima svakog čovjeka, a naročito djece i mladih. U našoj školi Dan je obilježen nogometnom utakmicom između učenika i učitelja. Utakmica je održana po drugi puta. U prvoj su utakmici slavili učenici, a ove godine su učitelji uspjeli odnijeti laskavu pobjedu. Vidimo se dogodine!

Ivona Ivoš i Ariana Orač, 7.a

Samozatajni vozač kartinga

Većina učenika naše škole ne zna da osmaš Antonio Matošević, pomalo samozatajni dječak, nosi u sebi ogromnu energiju i ljubav prema karting vozilima

Kada sam ga zamolila da mi pojasni pojam "kartinga", priču o svom hobiju ispričao mi je u jednom dahu.

Od malih sam nogu vrlo često prelistavao časopise o raznim adrenalinskim vozilima, a obzirom da volim brzinu i snažna vozila, odluka o bavljenju kartingom bila je brzopotezna i jednostavna. Karting je sportska disciplina vrlo slična Formuli. Međutim, prema određenim je predispozicijama korak iza Formule koja je znatno veća, i obujmom i snagom i brzinom kretanja.

Naš klub zove se Automoto-karting klub Cobra. Princip treninga vrlo je sličan školskom; polazimo od jednostavnijih zadataka prema težima, od osnovnih koraka prema složenijima. 30 % pripreme odnosi se na teoretsku podlogu za praksu, a 70 % treninga je sama praksa uz korisne savjete našega trenera. Imamo i tri pomoćna trenera koji su uvijek uz nas. Treninzi se odvijaju na novoizgrađenom terenu nekadašnje Vojarne. Važno je napomenuti da naš klub ima i dosta članica koje postižu značajne rezultate na natjecanjima.

Bavljenje kartingom poprilično je skupo. Zasad nemam svoje vozilo, ali se nadam da ću ga pribaviti i ostvarivati rezultate na višim razinama. Naravno, tu je i pripadajuća oprema. Iznimno je važno prilagoditi si postavke visine, brzine i drugih važnih odrednica koje takvo vozilo traži. Bez obzira radimo li na iznajmljenome kartingu, važan je rad. Do sada sam osvojio 1. mjesto u pokaznoj utrci 10. kolovoza 2008. godine na našemu terenu u svojoj kategoriji Honda seniori. Toj kategoriji pripadaju vozila koja postižu maksimalnu brzinu do 75 km/h. Najbrža karting vozila postižu brzinu do otprilike 200 km/h.

Kada sjednem u vozilo, osjećam ogromno zadovoljstvo i porast samopouzdanja. Ponekad sam prepun natjecateljskoga duha, a ponekad mi je vožnja kartingom jednostavno ispušni ventil. Želim se dugoročno baviti kartingom ili nekom drugom verzijom toga sporta. Možda jednoga dana Formulom, tko zna?

Sanela Begović, 6.a

KLAGENFURT U ZNAKU VATRENIH

U četvrtak 12. lipnja 2008.godine više od 80 tisuća Hrvata zaputilo se prema austrijskom gradu Klagenfurtu smještenom na Wörtherseeu. Sigurno se pitate zašto. Zato što se u Klagenfurtu održala jedna od najvećih utakmica Europskog prvenstva, Hrvatska-Njemačka! Klagenfurt smo posjetile i mi, sestre Katarina i Ana Bajer s obitelji. Nažalost, nismo imali karte za stadion, ali je i atmosfera u centru grada, gdje je bilo više od 40 tisuća Hrvata i Njemaca, bila odlična! Kada je pao prvi gol za hrvatsku reprezentaciju, svi smo slavili, plesali, pjevali, vrištali... Jednako uzbudljivo bilo je i kada su naši dali drugi gol. Po cijelom gradu bila je ludnica! Nijemci su uglavnom bili druželjubivi, ali je bilo i par „negativaca“. Kada smo se zaputili prema stadionu, susreli smo nekolicinu njemačkih navijača i fotografirali se s njima. Nakon šetnje otišli smo u muzej minijatura Minimundus-kleine Welt am Wörthersee. Vidjeli smo mnoštvo poznatih svjetskih građevina, od Markovog trga, opere u Sydneyu pa do Kineskog zida i još mnogo toga… Zatim smo se provozali tramvajem i popričali sa zanimljivim Nijemcima. Hrvati su se jako dobro slagali s njima. Nakon utakmice (u kojoj je hrvatska pobijedila njemačku reprezentaciju s 2:1) navijači Njemačke su, iako potišteni i pomalo uplakani, čestitali našim navijačima koji su cijelo vrijeme navija-njem bodrili Vatrene. Na kraju ovog uzbudljivog dana krenuli smo prema autu dok su se cijelim gradom orile navijačke pjesme. Putem smo susreli i

Katarina i Ana u Alenovom društvu

Ana, Katarina i Natalija Bajer u društvu njemačkih navijača

jednu poznatu facu, Alena Macinića (Svisca iz Farme), pa smo fotografijom ovjekovječile taj susret. Pobjeda sa slavila još dugo u noć. Ovaj izlet u Klagenfurt bio je nezaboravan!

Iskoristili smo priliku da posjetimo taj veliki sportski događaj jer se održao relativno blizu naše domovine. Iduće Europsko prvenstvo održat će se u Ukrajini i Poljskoj 2012., a Svjetsko 2010. godine u Južnoafričkoj Republici. Tko zna, možda vam se sljedeći put javim iz Afrike!

Ana Bajer, 8.

Kika

Učenica 8.b razreda Kristina Vučićević obasjala je svoj razred velikim karate uspjehom.

Naša Kika karateom se bavi duže vrijeme. Njezini uspjesi potakli su nas da joj postavimo nekoliko pitanja.

1. ODAKLE IDEJA BAVLJENJA KARATEOM?

Potakli su me roditelji i htjela sam iskušati nešto novo.

2. KOLIKO SE DUGO BAVIŠ KARATEOM?

Karateom se bavim već 6 godina.

3. MISLIŠ LI DA KARATE MOGU TRENIRAT SAMO DEČKI?

Ne mislim to. Ja sam primjer da u takvim sportovima mogu uspjeti i cure.

4. KOJI USPJEH PAMTIŠ KAO NAJBOLJI?

Dva prva mjesta koja sam postigla na turniru u Crnoj Gori u dvjema kategorijama.

5. ŽELIŠ LI JEDNOG DANA POSTATI REPREZENTATIVKA?

Da, potrudit ću se da jednog dana to i ostvarim.

6. MISLIŠ LI DA BI USPJELA PRETUĆI NEKOG DEČKA?

Mislim…Naravno da bih uspjela.

7. KOLIKO SI MEDALJA I PEHARA DO SADA OSVOJILA?

Osvojila sam oko 70 medalja i 6 pehara.

8. VOLIŠ LI VIŠE KATE ILI BORBE?

Više volim borbe zato što su mi se od samog početka jako svidjele i veoma sam uspješna u njima.

9. TKO TI JE BIO NAJTEŽI PROTIVNIK?

Pa, sad ne bih mogla izdvoji baš najtežeg jer ako si hrabar, i već se neko vrijeme time baviš, navikneš se i na slabije i na jače protivnike pa ti je kasnije sasvim svejedno.

10. ŽELIŠ LI DATI NEKI SAVJET MLADIM SPORTAŠIMA KOJI SU SE TEK POČELI BAVITI NEKIM SPORTOM?

Ako ste odabrali sport koji vam stvarno odgovara te ga zavolite, nemojte nikada odustati jer ćete na kraju u tome i uspjeti. Samo uporni i hrabri dolaze do svog cilja! Bilo to u sportu ili u nečemu drugom!

Naša Kika već šest godina niže velike uspjehe. Želimo joj svu sreću da i dalje bude uspješna i da jednog dana postane reprezentativka.

Rea Pranjić, 8.b

Protekle su školske godine naše rukometašice uspješno predstavljale ŠSD Vihor i time potvrdile da se u Gornjem Bazju tradicionalno igra dobar rukomet.

8.b

O nama…

**Ana je slatkica mala,
za pločice na trbuhu sve bi dala.**

**Učenje mu nije jača strana,
no ima naš Kristijan
mnogo dobrih dana.**

**Nikolina je šminkerica prava,
za dečkima zgodnim stalno
joj se okreće glava.**

**Milan plesati voli,
a najčešće kada je u školi.**

**Matias je šminker pravi,
od cura mu se zavrti u glavi.**

**Kada Stjepan u školu stiže,
iza njega se odmah prašina diže.**

**Nataša naša papati voli,
svi je rado volimo vidjeti u školi.**

**Tanja je cura prava,
molim, bez komentara.**

**Suzana lijepo recitira,
dečke ne komentira.**

**Mariju često zna mučiti
kada mora puno učiti,
no osmijeh joj ozari lice
kada dobije petice.**

**Matej je štreber pravi,
s knjigom često zaglavi.**

**Mihaela je oštrog jezika,
svađalica velika,
za nju šale nema
jer je na sve spremna.**

**Rea irokezu fura
i baš je simpa cura.**

**Sokol naš medo je mali,
voli jesti i ništa mu ne fali.**

**Nikola je bećar pravi
kad po tamburici raspali.**

**Kika je sitna,
al' kad je karate
u pitanju,
onda je dinamitna.**

**Raska-plavušica mala,
od prvog dana s nama je znala.
Ponekad nas izrešeta,
ali to nam ne smeta.**

**Traktori i kombajni
zanat su mu pravi,
možda se Filip time
jednom i proslavi.**

**Kada Ines na fitness dođe,
pogledom na zgodne frajere
vrijeme joj puno brže prođe.**

**Curama se Jakov
u školi često smiješi,
kada knjigu treba u ruke
uzeti, eh, tu ne griješi.**

**Martina rukometnu loptu baca,
s njom je ona prava faca.**

Svi jednaki, svi različiti